

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น

- ก. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มโรงเรียน และการเรียนการสอนภาษาไทย
- ข. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มโรงเรียน และการเรียนการสอนภาษาไทย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มโรงเรียนและการเรียนการสอนภาษาไทย

กลุ่มโรงเรียน ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มโรงเรียนประถม หรือมัธยมศึกษา เป็น การรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อนึกกำลังในการทำงานทางการศึกษา เพื่อให้เป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ได้มีผู้ให้ความหมาย กลุ่มโรงเรียนไว้หลายท่าน ซึ่งพอจะแยกมากล่าวได้ดังนี้

สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร (2522 : 7) ได้ให้ความหมาย กลุ่มโรงเรียนว่า

กลุ่มโรงเรียน เป็นวิธีการอย่างหนึ่งของระบบบริหารการศึกษา ที่มุ่งอำนวยความสะดวกทางด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยสอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ ให้โรงเรียนใดรวมกันทำงานเป็นกลุ่มนั้นจะเป็น การนึ้กกำลังในการทำงาน และเกิดภาวะสร้างสรรค์ขึ้นในกลุ่มโรงเรียน เป็นการประหยัด และโดยรวดเร็วกว่าวิธีทำงานตามลำพัง

การที่โรงเรียนร่วมมือกันทำงานย่อมเกิดความคิดที่เป็นประโยชน์ เพราะ แต่ละโรงเรียนที่มารวมกลุ่มกัน จะมีจุดเด่นที่ต่างกัน เมื่อนำจุดเด่นของแต่ละโรงเรียนมาช่วยกันเกิดประโยชน์ ดังนั้นกลุ่มโรงเรียนจึงนับเป็นหน่วยงานที่มีบทบาท ที่จะพัฒนาโรงเรียน และการศึกษา โกวิต ปรากฏการณ์ (2523 : 50) ได้กล่าวถึงกลุ่มโรงเรียนว่า " กลุ่มโรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติที่มีบทบาทสูงที่สุดในการพัฒนา-

การศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคค " การทำงานในลักษณะของกลุ่มโรงเรียนเป็นการประหยัด และช่วยยกระดับมาตรฐาน การศึกษาของโรงเรียนให้ทัดเทียมกัน เพราะโรงเรียนในกลุ่มจะให้ความช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2521 : 41 - 46) กล่าวถึงกลุ่มโรงเรียนซึ่งเป็นประโยชน์ในเชิงบริหารว่า " การบริหารงานแบบกลุ่มโรงเรียนจะช่วยให้การดำเนินงานบริหารโรงเรียนภายในกลุ่มพัฒนาทัดเทียมกัน ช่วยเหลือกัน ผนึกกำลังกันในการทำงาน เพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา "

ฐชาติ ทรัพย์มาก (2520 : 39) กล่าวถึงกลุ่มโรงเรียนว่า " กลุ่มโรงเรียนหมายถึงรูปการจัดการศึกษาแบบหนึ่งที่น่าเอาโรงเรียนหลาย ๆ โรงเรียนมารวมกันในสภาพโครงสร้างที่จะเอื้ออำนวยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น " และ สุจิตรา พลานันทกุลธร (2524 : 45) กล่าวถึงกลุ่มโรงเรียนว่า " กลุ่มโรงเรียนเป็นการรวมตัวของโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกัน มุ่งระดมสรรพกำลัง ในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานทัดเทียมกัน ทั้งเป็นการประหยัดเวลา และงบประมาณอีกด้วย "

จากความเห็นของบุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า กลุ่มโรงเรียนนั้นเป็นการรวมตัวของโรงเรียนที่มีโครงสร้างแบบเดียวกันอย่างมีระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะปรับปรุง และพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ความเป็นมาของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา

กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นการรวมตัวกันของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อที่จะช่วยเหลือพึ่งพากันในด้านวิชาการ เพื่อให้โรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา การที่โรงเรียนมัธยมศึกษาารวมตัวกันนั้น เนื่องจากสาเหตุหลายประการ ซึ่งเป็นปัญหาของการมัธยมศึกษาที่พอจะสรุปได้ดังนี้

1. เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา จากหลักสูตรมัธยมศึกษาเดิม (2503) มาใช้หลักสูตร 2521 และ 2524 ลักษณะของหลักสูตรมีความยืดหยุ่น และกว้าง การสอนตามหลักสูตรใหม่มีระบบการวัดผลที่ให้อิสระแก่โรงเรียน จึงเป็นปัญหาที่โรงเรียนจะต้องรักษามาตรฐานของโรงเรียนให้ทัดเทียมกัน

2. นโยบายและเป้าหมายการขยายงานด้านมัธยมศึกษา ตามนโยบายในเรื่องความเสมอภาค และโอกาสทางการศึกษา จึงมีโรงเรียนมัธยมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การขยายโรงเรียนทั้งโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ ทั้งในส่วนกลาง และในส่วนภูมิภาค การขยายโรงเรียนจึงต้องคำนึงถึงคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นผลิตผลของโรงเรียนควบคู่ไปด้วย

3. การจัดระบบโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาของไทยเราอยู่ภายใต้การบริหารของ 2 กรม คือ กรมสามัญศึกษา และกรมอาชีวศึกษา กล่าวคือชั้นมัธยมปลายมีความเลื่อมล้ำในการดำเนินงาน การรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือแก้ไขในการปฏิบัติงานจึงมีความจำเป็น

4. การเรียนการสอนและการประเมินผลการศึกษา เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในค่านิยมสอน และการประเมินผล การเปลี่ยนแปลงนี้จำต้องถือหลักการอันเดียวกัน จึงจะไม่เกิดความยุ่งเหยิง การรวมตัวกันของกลุ่มโรงเรียนจะแก้ปัญหาคได้

5. บุคลากรในโรงเรียน เป็นบุคคลสำคัญที่จะนำหลักสูตรไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผล ปัญหาในล้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพทางการศึกษา

6. ปัญหาการบริหารงาน เนื่องจากการขยายตัวของกรมมัธยมศึกษา โรงเรียนต้องรับเด็กชอบมากขึ้น การแบ่งภาระรับผิดชอบให้แก่โรงเรียนเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาว่าจะมีมาตรฐานควบคุมการบริหารโรงเรียนให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน นั้น ทำได้อย่างไร

จากสาเหตุทั้ง 6 ประการที่ประมวลมานี้ นับว่าเป็นปัญหาที่จำเป็นต่อการจัดการมัธยมศึกษา กอ สวัสดิ์พาณิชย์ อธิบดีกรมสามัญศึกษา ในขณะนั้น จึงได้จัดให้มีการประชุมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด เพื่อหาทางปรับปรุง และพัฒนางานคานมัธยมศึกษา ของกรมสามัญศึกษา และพิจารณาเห็นว่า ในระดับประถมศึกษาของกรมสามัญศึกษา ได้มีการจัดกลุ่มโรงเรียนทำให้งานคานประถมศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรให้โรงเรียนมัธยมศึกษา จัดเป็นกลุ่มในลักษณะเดียวกันกับโรงเรียนประถมศึกษา การจัดกลุ่มโรงเรียนมัศึกษานั้น ในระยะแรกได้เสนอให้โรงเรียนเลือกเข้ากลุ่มในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง คือ

1. เลือกเข้ากลุ่มโดยเป็นโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรกว้างเหมือนกัน
2. เลือกเข้ากลุ่มโดยเป็นโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกัน
3. เลือกเข้ากลุ่มโดยความสมัครใจของหัวหน้าสถานศึกษา

กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในระยะแรกมีด้วยกัน 9 กลุ่ม ต่อมายุบเหลือ 8 กลุ่ม โรงเรียนในกลุ่มหนึ่ง ๆ มีตั้งแต่ 6 - 15 โรงเรียน มีศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ทำหน้าที่ประสานงานกลุ่มโรงเรียน อย่างน้อยกลุ่มละ 1 คน นับเป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งเป็นครั้งแรก และเป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลาง ต่อมา ใน พ.ศ. 2517 กรมสามัญศึกษา ได้จัดวางระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนส่วนกลางขึ้น เพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติอันเดียวกัน ประกอบกับเห็นว่า โรงเรียนทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคประสบปัญหาในด้านการบริหาร และด้านการปกครองมาก ตลอดจนเห็นว่า การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นเกินขีดความสามารถของกรมที่จะดูแลโรงเรียนได้ทั่วถึง จึงได้วางระเบียบว่าด้วย กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2519 ขึ้น เพื่อใช้กับโรงเรียนส่วนภูมิภาค การจัดกลุ่มโรงเรียนของ กรมสามัญศึกษา นั้น จัดเป็นทั้งกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีบทบาทหนักไปทางคานบริหาร และคานวิชาการ แต่เป็นการจัดกลุ่มเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เท่านั้น ส่วนโรงเรียนที่สังกัดหน่วยงานอื่นนั้นมอบหมายให้อยู่ในความ

ดูแลของจังหวัด

กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาของ กรมสามัญศึกษา นั้นตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์
ที่แนบหนัก 2 ด้านคือ

1. ด้านการบริหาร มุ่งให้เกิดเอกภาพในการบริหารงาน การรวมตัว
เป็นกลุ่ม สะดวกต่อการตรวจเยี่ยม สามารถพบคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน
ได้ทั่วถึง แก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว ซึ่งเป็นประโยชน์ในทางบริหารมากกว่าวิธีทำงาน
โดยลำพัง
2. ด้านวิชาการ มุ่งให้กลุ่มโรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาวิชาการ การรวม-
กลุ่มกันพัฒนาย่อมดีกว่าปล่อยให้แต่ละโรงเรียนทำงานโดยลำพัง เพราะแต่ละโรง-
เรียนมีข้อจำกัด และมีปัญหาภายใน การรวมกลุ่มจะแก้ปัญหาทางวิชาการได้สะดวก
ขึ้นมีผลต่อการเรียนรู้ และยกระดับงานวิชาการของโรงเรียน

การรวมตัวเป็นกลุ่มโรงเรียนของ กรมสามัญศึกษา นั้นเป็นการผนึกกำลัง
และช่วยเหลือโรงเรียนในวงจำกัด คือเฉพาะโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา
เท่านั้น แต่การจัดการมัธยมศึกษาของประเทศไทย มีโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัด
สำนักงานการศึกษาเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย และกรมอาชีวศึกษาอีกส่วนหนึ่งด้วย
เพื่อให้การมัศึกษามีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานใกล้เคียง และทัดเทียมกัน
กระทรวงศึกษาจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการควบคุม และพัฒนาการ
มัธยมศึกษาทั้งหมด และเห็นว่าการจัดให้โรงเรียนรวมตัวกันเป็นกลุ่มย่อมมีผลดีใน
การทำงาน และสามารถช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันทางวิชาการ จึงได้วางระเบียบ
ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2522 อันเป็น
ผลให้โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย
ต้องเข้าสังกัดกลุ่มโรงเรียนตามระเบียบนี้ และให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษา-
ธิการ เรื่อง กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการนี้ มีจุดประสงค์เพื่อให้โรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ได้ร่วมมือกันปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นและทัดเทียมกัน ได้ประกาศใช้ระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2522 โรงเรียนในกรุงเทพมหานครได้รวมโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกัน จัดตั้งเป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลาง ในส่วนภูมิภาคให้จังหวัดรวมโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกันในจังหวัดจัดตั้งเป็นกลุ่มโรงเรียน และอยู่ในความดูแลของจังหวัด ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ศึกษาธิการเขต รวมโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่ในเขตการศึกษานั้น ๆ จัดตั้งเป็นกลุ่มโรงเรียนสมาชิกในกลุ่มโรงเรียนทั้งกลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายมีประมาณ 40 - 50 โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกระทรวงศึกษาธิการนี้ ให้อยู่ในความรับผิดชอบของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หรือเรียกว่ากลุ่มกรมวิชาการ กลุ่มโรงเรียนกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการเรื่อยมาจนถึง พ.ศ. 2525 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2525 จึงเห็นสมควรให้แก้ไขระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2522 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2522 และประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2525 แทนระเบียบเดิม ซึ่งใช้มาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2525 แบ่งเป็น 4 หมวด ดังนี้คือ

หมวด 1 การจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา แบ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง สถาน

สถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น ของกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง สถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของกระทรวงศึกษาธิการทุกสถานศึกษา ให้สถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น ของกระทรวงศึกษาธิการ ทุกสถานศึกษาจัดเป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

1. ในกรุงเทพมหานครให้รวมสถานศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงกัน จัดตั้งเป็นกลุ่มโรงเรียน การจัดสถานศึกษาเข้าเป็นสมาชิกแต่ละกลุ่มโรงเรียน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการอำนวยการกลุ่มโรงเรียนกำหนดให้แต่ละกลุ่มโรงเรียนมีชื่อดังนี้ " กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนกลาง กลุ่มที่ ... "

2. ในส่วนภูมิภาค ให้จังหวัดรวมสถานศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงกันในจังหวัด จัดตั้งเป็นกลุ่มโรงเรียน และให้แต่ละกลุ่มโรงเรียนมีชื่อ ดังนี้ " กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัด ... " ถ้าจังหวัดใดจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ให้แต่ละกลุ่มโรงเรียน มีชื่อ ดังนี้ " กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น - จังหวัด ... กลุ่มที่ ... "

สถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง ของกระทรวงศึกษาธิการ ทุกสถานศึกษาจัดเป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

1. ในกรุงเทพมหานคร ให้รวมสถานศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงกัน จัดตั้งเป็นกลุ่มโรงเรียนตามที่คณะกรรมการอำนวยการกลุ่มโรงเรียนกำหนด และให้แต่ละกลุ่มโรงเรียนมีชื่อดังนี้ " กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนกลาง - ... กลุ่มที่ ... "

ให้สถานศึกษาที่จัดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอน-

ตอนปลาย เป็นสมาชิกของกลุ่มโรงเรียนในเขตเดียวกัน

2. ในส่วนภูมิภาค ให้ศึกษาธิการ เขตรวมสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา-ศึกษานั้น ๆ จัดตั้งเป็นกลุ่มโรงเรียน และให้แต่ละกลุ่มโรงเรียนมีชื่อดังนี้ " กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา ... " แต่ถาเขตการศึกษาใดมีจำนวนสถานศึกษามากไม่สะดวกในการบริหารงานก็อาจแบ่งเป็นหลายกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มโรงเรียนมีชื่อ ดังนี้ " กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา ... กลุ่มที่ ... "

จำนวนสถานศึกษาที่เป็นสมาชิกในแต่ละกลุ่มโรงเรียนทั้งสองระดับ ควรมีไม่เกิน 40 สถานศึกษา และในแต่ละกลุ่มโรงเรียนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจจัดเป็นกลุ่มย่อยตามลักษณะโรงเรียน หรือเพื่อความสะดวกแก่การบริหารงาน ในการดำเนินงานด้านวิชาการอาจมีการปรึกษาหารือข้ามกลุ่มโรงเรียนตามความจำเป็นได้ แต่ต้องรายงานให้ประชากรกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนทราบ

หมวด 2 การบริหารกลุ่มโรงเรียน

คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนประกอบด้วย ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน จะเลือก ประธาน รองประธาน และตำแหน่งอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร ตำแหน่งเลขานุการให้ประธานเลือกจากกรรมการ หรือจากครูของสถานศึกษาในกลุ่ม สำหรับตำแหน่งผู้ช่วยของตำแหน่งอื่น ๆ อาจเลือกจากครูของสถานศึกษาในกลุ่ม เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามความจำเป็นและเหมาะสม ครูที่ได้รับเลือกเป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยตำแหน่งอื่น ๆ มีสิทธิเข้าประชุมและออกความเห็นได้ แต่ไม่อยู่ในฐานะกรรมการ และไม่มีสิทธิออกเสียง คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจะอยู่ในตำแหน่งวาระละ 2 ปีงบประมาณ ถ้าผู้ได้รับเลือกเป็นคณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน เลือกกรรมการหรือครูของโรงเรียนในกลุ่ม

คนหนึ่งคนใดแล้วแต่กรณีให้คำร้องตำแหน่งแทน และให้คำร้องตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ ของผู้ที่คนแทน ทั้งนี้ประธานไม่ควรถูกเป็นบุคคลเดียวกันเกิน 2 วาระ เว้นแต่มีเหตุผล และความจำเป็น อาจเลือกให้เป็นประธานต่อไปอีกก็ได้ โดยปกติการเลือกคณะกรรมการ ตำแหน่งต่าง ๆ ของกลุ่มโรงเรียนให้ดำเนินการก่อนสิ้นปีงบประมาณให้แล้วเสร็จ ภายในเดือนมิถุนายน

คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. บริหารกลุ่มโรงเรียนให้ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ
2. กำหนดแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษา และรักษามาตรฐาน การศึกษา ของสถานศึกษาภายในกลุ่มให้อยู่ในระดับดีใกล้เคียงกัน
3. ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนของนักเรียน
4. วางระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง เพื่อให้การบริหารกลุ่มโรงเรียน สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ
5. เรียกประชุมคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือครูในกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับการบริหารกลุ่มโรงเรียน
6. พิจารณาเลือกสำนักงานบริหารกลุ่มโรงเรียน
7. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน และหรือครูในกลุ่มโรงเรียน เพื่อช่วยปฏิบัติงานกลุ่มโรงเรียนตามที่เห็นสมควร
8. เลือกประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ และ ตำแหน่งอื่น ๆ แล้วรายงานต่อจังหวัด ศึกษาธิการเขต หรือกรมวิชาการ แล้วแต่ กรณี ภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับเลือก
9. รายงานผลการบริหารกลุ่มโรงเรียนต่อคณะกรรมการอำนวยการ กลุ่มโรงเรียนปีละ 2 ครั้ง ในเดือนตุลาคม และเมษายน
10. พิจารณาเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารกลุ่มโรงเรียน

ในแต่ละกลุ่มโรงเรียนให้มีที่ปรึกษา และผู้ประสานงานกลุ่มโรงเรียนคือ ในกรุงเทพมหานคร ให้กรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา กรมพลศึกษา

กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมศิลปากรและสำนักงานคณะกรรมการศึกษา เอกชน จัดผู้ที่เหมาะสมเป็นที่ปรึกษา และให้กรมสามัญศึกษา จัดศึกษานิเทศก์กรมสามัญเป็น ผู้ประสานงาน ของแต่ละกลุ่มโรงเรียน กลุ่มละ 1 คน ในส่วนภูมิภาคนั้น กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นที่ปรึกษา และให้นักวิชาการประจำสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้ประสานงาน 1 คน ถ้าจังหวัดใดยังไม่มีตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ให้จัดผู้มีหน้าที่ผู้ประสานงาน กรมสามัญศึกษา หรือผู้ที่เห็นสมควรทำหน้าที่ประสานงานกลุ่มโรงเรียนสำหรับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ศึกษาธิการเขต และผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์เขต สังกัดกรมต่าง ๆ เป็นที่ปรึกษา และให้ศึกษาธิการเขตจัดศึกษานิเทศก์เขต ทำหน้าที่ประสานงานกลุ่มโรงเรียน 1 คน

ในแต่ละกลุ่มโรงเรียน อาจเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้แทนสถาบันต่าง ๆ มาเป็นที่ปรึกษาตามความเหมาะสมได้

หมวด 3 คณะกรรมการอำนวยการกลุ่มโรงเรียน

คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประกอบด้วย อธิบดีกรมวิชาการ เป็นประธานกรรมการ รองอธิบดีกรมวิชาการ รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา และรองเลขาธิการคณะกรรมการศึกษาเอกชน เป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ผู้อำนวยการกองสถานศึกษาเอกชนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกรมอาชีวศึกษา ผู้แทนกรมศิลปากร ผู้แทนกรมพลศึกษา ผู้แทนกรมการศึกษานอกโรงเรียน ศึกษาธิการเขตทุกเขต หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ และผู้ทรงคุณวุฒิตามที่เห็นสมควร เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอำนวยการกลุ่มโรงเรียนเหล่านี้ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

3.1. พิจารณาจัดกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มโรงเรียน

มัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร

3.2. เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่กระทรวงศึกษาธิการ และกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียน

3.3. พิจารณากำหนดแนวปฏิบัติ และงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

3.4. ประกาศรายชื่อคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ในส่วนภูมิภาคอาจมอบให้จังหวัด หรือศึกษาธิการ เขตประกาศรายชื่อคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนแทนก็ได้

3.5. รายงานผลการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนต่อกระทรวงศึกษาธิการ ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม

3.6. พิจารณาเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียน

หมวด 4 เบ็ดเตล็ด

กลุ่มโรงเรียนและการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียน ที่ได้ดำเนินงานอยู่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2522 ก็ให้มีสภาพ และถือว่า เป็นการดำเนินงานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา 2525 ต่อไป กรมวิชาการ เป็นผู้ตั้งงบประมาณ การดำเนินงานกลุ่มโรงเรียน ส่วนการไปราชการของกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน คุรุภายในกลุ่มโรงเรียน และข้าราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานกลุ่มโรงเรียน ทั้งในหรือนอกเขตจังหวัด การใช้เงินงบประมาณ และการใช้เงินบำรุงการศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียน ต้องได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจ ตามระเบียบราชการก่อน ผู้ที่รับผิดชอบและรักษาการตามระเบียบ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน ให้ดำเนินงานไปตามระเบียบนี้คือ อธิบดีกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ระเบียบกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการนี้ ได้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 10 พฤษภาคม 2525 จากระเบียบทั้ง 4 หมวด กระทรวงศึกษาธิการ

ยังมีแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนแต่ละกลุ่มพอสรุปได้ ดังนี้

1. การจัดทำแผนปฏิบัติการของกลุ่มโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการของกลุ่มโรงเรียน ในแต่ละปีงบประมาณ ซึ่งมีรายละเอียดต่าง ๆ ตามแบบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ แล้วขออนุมัติจังหวัด หรือเขต สำหรับกลุ่มโรงเรียนในส่วนภูมิภาค และขออนุมัติกรมวิชาการ สำหรับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายส่วนกลาง เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว กลุ่มโรงเรียนจึงส่งแผนการปฏิบัติและโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับอนุมัติแล้วให้โรงเรียนภายในกลุ่มทราบ และถือเป็นแนวปฏิบัติ และติดตามประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของกลุ่มทุกโครงการ
2. กลุ่มโรงเรียนพิจารณาจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ครูใช้เป็นเกณฑ์ในการสอนการ เรียน เพื่อให้มีเป้าหมายของการสอนที่ชัดเจน พอที่ผู้สอนจะตรวจสอบ และสังเกตได้ว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์
3. กลุ่มโรงเรียนพิจารณาจัดทำคู่มือครู แผนการสอน ปฏิทินงานของรายวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้ร่วมกันภายในกลุ่ม รวมทั้งร่วมพิจารณาคัดเลือกและติดตามการใช้หนังสือเรียน และหนังสืออ่านประกอบ ตลอดจนอุปกรณ์การสอน การเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภายในกลุ่มโรงเรียน
4. พิจารณากำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน การกำหนดอัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคเรียน และปลายภาคเรียน ตามระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียน
5. ร่วมกันจัดทำเครื่องมือที่ใช้วัดจุดประสงค์ด้านต่าง ๆ เช่นแบบทดสอบแบบสำรวจรายการ ฯลฯ โดยจัดให้มีศูนย์รวมเพื่อบริการโรงเรียนภายในกลุ่ม ในการสอบนั้น กลุ่มโรงเรียนอาจพิจารณาเป็นหลักการว่า จะใช้ข้อสอบของกลุ่มโรงเรียนที่ครั้ง หรือที่เปอร์เซ็นต์ ในแต่ละรายวิชา
6. กลุ่มโรงเรียนส่งเสริม และปรับปรุงการดำเนินงานด้านวิชาการ

ของโรงเรียน เช่น กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมแนะแนว การจัดสอนภาคฤดูร้อน ตลอดจนส่งเสริมปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน เช่น การจัดประชุมสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ การอบรม เป็นต้น

กลุ่มโรงเรียนต้องรายงานผลการปฏิบัติงาน ตามแบบฟอร์มที่กรมวิชาการ กำหนดปีละ 2 ครั้ง โดยส่งรายงานผลต่อประธานกลุ่มโรงเรียนโดยตรง ภายในวันที่ 31 ตุลาคม และ 30 เมษายน ตามลำดับ

ประโยชน์ของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา

เมื่อพิจารณาจากระเบียบของกลุ่มโรงเรียน และแนวการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาแล้วจะเห็นได้ว่า การรวมตัวกันเป็นกลุ่มโรงเรียนนั้นมีประโยชน์มากในหลายด้าน ทั้งในด้านวิชาการ ด้านการบริหาร และการบริการด้วย

เนื่องจากกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และควบคุมมาตรฐานการศึกษาให้ใกล้เคียงกัน กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงก่อให้เกิดผลในด้านวิชาการโดยตรง ประโยชน์ทางด้านวิชาการในการตั้งกลุ่มโรงเรียนนั้น พอสรุปได้ ดังนี้

1. กลุ่มโรงเรียนเป็นการรวมพลังทางวิชาการของโรงเรียน รวมกำลังในด้านความคิด ทำให้การทำงานของโรงเรียนช่วยให้มีมาตรฐานทางวิชาการที่ใกล้เคียงกัน และช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้ดีขึ้น และส่งเสริมให้เกิดการนิเทศขึ้นภายในโรงเรียน และภายในกลุ่มโรงเรียน
2. ช่วยแก้ปัญหาในด้านการเรียนการสอน เพราะใช้หลักสูตรและแผนการสอน ตลอดจนการประเมินผลในเกณฑ์เดียวกัน ก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอน
3. กลุ่มโรงเรียนเป็นศูนย์กลางทางวิชาการ ในการพัฒนาคุณภาพครู

เช่นการจัดประชุม อบรม สัมมนา หรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทางวิชาการที่จะมีผลต่อการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียน และผู้สอนได้เป็นอย่างดี

4. ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลน เช่น การขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน ทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งเป็นการประหยัดเวลา วัสดุ และงบประมาณของโรงเรียนด้วย เนื่องจากโรงเรียนภายในกลุ่มสามารถยืม หรือแลกเปลี่ยนทรัพยากรการศึกษากันได้ ในระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่ม หรือต่างกลุ่มโรงเรียน

5. ก่อให้เกิดการให้บริการทางวิชาการ ช่วยเผยแพร่ข่าวสาร เอกสารต่าง ๆ เผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ แนวความคิดใหม่ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

นอกจากจะมีประโยชน์ในด้านวิชาการแล้ว กลุ่มโรงเรียนยังมีประโยชน์ในด้านการบริหารงานทางการศึกษาคด้วย การบริหารงานเป็นกลุ่มโรงเรียนทำให้ผู้บริหารได้มีความคิดที่หลากหลาย จากผู้บริหารโรงเรียนภายในกลุ่ม ซึ่งจะช่วยกันคิดวางแผน ปรึกษากันในการบริหารงาน และยังก่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และประสานงานในด้านการบริหารงานด้านการศึกษายิ่งขึ้นกว่าที่แต่ละโรงเรียนจะทำงานกันโดยลำพัง

บทบาทของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย

กลุ่มโรงเรียนมัศึกษามีบทบาทในการ พัฒนาการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาต่างๆ รายวิชา วิชาภาษาไทยก็เช่นกัน มาตรฐานการศึกษาวิชาภาษาไทย จะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน ที่จะปรึกษากันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยของกลุ่ม กระบวนการเรียนการสอนที่จะช่วยให้การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยบรรลุตามเป้าหมายนั้น มีองค์ประกอบที่ต้องพัฒนาอยู่ 6 ด้านคือ การจัดทำแผนปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน

การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรสายภาษาไทย การนำหลักสูตรภาษาไทยไปใช้ให้ สัมฤทธิ์ผล การผลิตและใช้สื่อการสอนภาษาไทย การจัดกิจกรรม และให้บริการ ทางวิชาการ และ การวัดและประเมินผลวิชาภาษาไทย ในที่นี้ผู้วิจัยจึงใคร่ที่จะ กล่าวถึงบทบาทของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอน วิชาภาษาไทยตามองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ดังกล่าว

1. การจัดทำแผนปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน

การวางแผนเป็นกระบวนการสำคัญของการทำงานที่จะทำให้งานลุล่วง ไปด้วยความเรียบร้อย และรวดเร็ว โดยมากลักษณะการทำงานของคนไทยมักจะเป็นลักษณะของการแก้ปัญหาเฉพาะหน้ามากกว่าที่จะวางแผน แม้ในการทำงานใน ระดับกลุ่มโรงเรียนก็ตาม ดังที่ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2525 : 40) กล่าวไว้ว่า

สิ่งหนึ่งที่กลุ่มโรงเรียนไม่ควรดำเนินการ คือในการดำเนินงานด้านวิชาการ ไม่ใ้คกำหนดเป็นแผนไว้ว่า เป้าหมายที่จะพัฒนาโรงเรียนภายในกลุ่มใหม่ คุณภาพใกล้เคียงกัน และการช่วยเหลือกันทางคานวิชาการนั้น จะต้องมี โครงการอะไรบ้าง และโครงการไหนจะทำในปีไหน โครงการอะไรจะต้อง จัดทำต่อเนื่องติดต่อกัน โครงการอะไรที่จัดทำไปแล้ว โครงการไหนที่ต้อง เร่งด่วน ผลจึงปรากฏว่าการทำงานของกลุ่มโรงเรียนบางกลุ่มเป็นการทำงาน เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า งานทางคานวิชาการของกลุ่มจึงไม่ประสบผลสำเร็จ

ในการทำงานกลุ่มโรงเรียน ต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียน ภายในกลุ่ม เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และเป็นเครื่องมือที่จะควบคุมการ ทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายด้วย ถ้าไม่มีการวางแผนงานร่วมกัน ก็จะไม่มีการ ประสานงานกัน ระบบการทำงานกลุ่มโรงเรียนจะล้มเหลว เป็นลักษณะการทำงาน แบบต่างคนต่างทำในรูปแบบเดิม ตามระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา (ศธ) ได้กำหนดให้คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน ประชุมร่วมกันภาคเรียน ละ 2 ครั้ง และให้กลุ่มโรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการของกลุ่มโรงเรียนในแต่ละ ปีงบประมาณ ซึ่งมีรายละเอียดต่าง ๆ ตามแบบที่กำหนดให้ และเมื่อจัดทำเสร็จ แล้วให้ขออนุมัติจังหวัดสำหรับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนภูมิภาค ขออนุมัติเขต สำหรับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนภูมิภาค สำหรับกลุ่มโรงเรียนมัธยม-

ศึกษาในส่วนกลาง ให้ขออนุมัติกรมวิชาการ และกลุ่มโรงเรียนต้องจัดส่งแผนปฏิบัติ และโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับอนุมัติแล้วให้โรงเรียนภายในกลุ่มทราบ และถือเป็น แนวปฏิบัติ และกลุ่มโรงเรียนต้องติดตามและประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของกลุ่ม ทุกโครงการ

การวางแผนจะสำเร็จบรรลุเป้าหมายหรือไม่ขึ้นอยู่กับแผนปฏิบัติงานว่า มีรายละเอียดของกิจกรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติ และสามารถตรวจสอบได้ แผนงาน ที่ที่ดีต้องมีลักษณะ ชัดเจน มีความสมบูรณ์ และถูกต้อง การจัดทำแผนปฏิบัติงาน หรือ โครงการวิชาภาษาไทยของกลุ่มโรงเรียนนั้น มีขั้นตอนเช่นเดียวกับการวางแผนงาน หรือโครงการทั่ว ๆ ไป ซึ่ง มงคล สุวรรณเมฆ (2526 : สัมภาษณ์) กล่าวไว้พอสรุปได้ ดังนี้

การจัดทำแผนปฏิบัติ หรือโครงการวิชาภาษาไทยของกลุ่มโรงเรียนนั้น หมวด วิชาจะรับนโยบายของกลุ่มโรงเรียน แล้วคณะกรรมการของกรมวิชาภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าหมวดภาษาไทยของโรงเรียนต่าง ๆ ในกลุ่มโรงเรียน จัดประชุมปฏิบัติการ จัดทำแผนปฏิบัติและโครงการของหมวดวิชา เพื่อเสนอ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารของกลุ่มโรงเรียน ซึ่งจะจัดทำแผนปฏิบัติใน รายวิชาบังคับ รวมกันเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งโครงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านภาษาไทยรวมกัน เมื่อคณะกรรมการบริหารเห็นชอบตามโครงการและ แผนปฏิบัติ นั้น จะจัดเป็นแผนระยะยาวตามปีงบประมาณ เป็นแผนงานของ กลุ่มโรงเรียนเสนอต่อกรมวิชาการ เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว จึงชี้แจงแผนปฏิบัติ นั้นแก่โรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มเพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติของหมวดภาษาไทย ของกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้ปฏิบัติได้ตรงกันต่อไป

การจัดทำแผนงานของกลุ่มโรงเรียน ไม่ว่าจะ เป็นวิชาใดก็ตามควรมี ขั้นตอน ซึ่งหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

1. ขั้นวางแผน กลุ่มโรงเรียนต้องกำหนดเป้าหมาย ว่ากลุ่มโรงเรียน ต้องการทำอะไร เพื่อให้ได้อะไร ลักษณะของเป้าหมายต้องสอดคล้องกับนโยบาย ของชัดเจน และเจาะจงวัดผลได้เหมาะสมกับเวลา และโอกาส ไม่ซับซ้อน ระเบียบแบบแผน และกฎหมาย

2. ชั้นปฏิบัติตามแผน ซึ่งจะสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน และเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้ปฏิบัติตามแผนต้องศึกษาแผนงานให้เข้าใจ และชี้แจงให้ผู้ร่วมงานเข้าใจและทราบทั่วกัน ต้องมีการตรวจสอบติดตามเป็นระยะ ๆ และรายงานให้ผู้บังคับบัญชา และผู้เกี่ยวข้องทราบ

3. ชั้นประเมินผล ระหว่างการดำเนินงานควรมีการประเมินผลเป็นขั้นตอนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ การประเมินอาจใช้ วิธีสังเกต ตรวจสอบ สัมภาษณ์ ประชุม แล้วแต่ความเหมาะสม และควรมีการบันทึกผล อุปสรรค วิธีแก้ไขไว้ทุกตอนเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุง

แต่จากการวิจัยของ อูโร ชูติเนตร เรื่อง กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในต่างภาค พบว่า การวางแผนงานของกลุ่มโรงเรียน มักไม่กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายไว้อย่างชัดเจน และมักมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และมักจะตั้งเป้าหมายไว้สูงจนทำให้ความลำบากใจแก่ผู้ปฏิบัติ กลุ่มโรงเรียนชาดบุคคลากรผู้มีความสามารถในการวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ และพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาเห็นว่ากลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติในเกณฑ์น้อยในเรื่องการจัดทำโครงการต่าง ๆ ตามแผนงาน เพื่อนำมาปฏิบัติ

การจัดทำแผนปฏิบัติงานวิชาภาษาไทยของกลุ่มโรงเรียน ได้มีการแจกแจงเป็นแผนปฏิบัติงาน หรือโครงการในแต่ละระดับชั้น และแจกแจงเป็นโครงการแต่ละรายวิชา เช่น โครงการฝึกอบรมครูภาษาไทย เกี่ยวกับหลักสูตร วิธีสอน และการวัดผล โครงการจัดทำข้อสอบรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งโดยมากจะทำในรายวิชาบังคับ โครงการจัดหาและจัดทำสื่อการสอน โครงการจัดทำแบบฝึกหัด และจัดทำตำรา หรือหนังสือต่าง ๆ ในแต่ละรายวิชา โครงการส่งเสริมทักษะทางภาษา โครงการจัดกิจกรรม และนิทรรศการทางภาษาไทยของกลุ่มโรงเรียน โครงการทัศนศึกษาเยี่ยมโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม ฯลฯ การจัดทำโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ กลุ่มโรงเรียนได้จัดให้มีการประเมินโครงการที่จัดทำเพื่อให้ทราบว่า

การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน หรือโครงการนั้นบรรลุเป้าหมาย มีอุปสรรคและปัญหา และวิธีแก้ไข ได้รับผลประโยชน์อะไรจากโครงการ การประเมินโครงการของกลุ่มโรงเรียน จัดประเมิน 2 ลักษณะคือ ประเมินผลในช่วงระยะเวลาที่นำแผนไปปฏิบัติ และประเมินหลังจากนำแผนไปปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว การประเมินทั้งสองลักษณะให้ประโยชน์คือ การประเมินผลในระหว่างที่ปฏิบัติตามแผนงาน จะทำให้รู้จุดบกพร่อง และสามารถแก้ไขได้ทันในระหว่างที่ดำเนินการตามโครงการ ส่วนการประเมินผลภายหลังนั้น เป็นการประเมินความสำเร็จของแต่ละเป้าหมายโครงการ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแผนปฏิบัติงานในอนาคต

ส่วนใหญ่แล้วการประเมินโครงการวิชาภาษาไทย ของกลุ่มโรงเรียนอยู่ในลักษณะการประเมินผลภายหลัง และรายงานผลตามแบบฟอร์มการประเมินโครงการที่กรมวิชาการกำหนดให้ และรายงานผลด้วยวาจา และเอกสารในการประชุมกลุ่มโรงเรียน เพื่อแจ้งให้โรงเรียนภายในกลุ่มทราบถึงผลการปฏิบัติงาน

การจัดทำโครงการ และแผนปฏิบัติของหมวดวิชาภาษาไทย ช่วยให้การดำเนินงานในด้านการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นไปโดยราบรื่น ช่วยควบคุมการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ประหยัดแรงงานและเวลาของครู ทำให้งานเป็นไปตามลำดับขั้นตอน การประหยัดทรัพยากรทางการศึกษา และสะดวกในการติดตามผลงานด้านภาษาไทยของกลุ่มโรงเรียน และภายในโรงเรียนด้วย

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2521 : 20 - 21) ได้เสนอแนะแนวทางและขั้นตอนในการจัดทำแผนปฏิบัติงาน และการนำแผนปฏิบัติไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ผล ซึ่งหมวดวิชาภาษาไทยของกลุ่มควรยึดถือปฏิบัติตาม ดังนี้

1. ต้องมีการปรึกษาร่วมกันภายในกลุ่ม ว่าเป้าหมายของกลุ่มในแต่ละปีมีอะไร เราอยากให้อะไรกลุ่มโรงเรียนมีความเจริญงอกงามด้านใด ก็วางเป้าหมายไว้เป็นหลักปฏิบัติงาน

2. คณะกรรมการวางแผนร่วมกัน แผนงานที่ทำการสอดคล้องกับนโยบาย

ของกุ่มและกระทรวง จัดทำรายละเอียดของแผน และโครงการให้สามารถนำไปปฏิบัติได้

3. เมื่อคณะกรรมการกำหนดแผน แล้วนำแผนปฏิบัติงานไปชี้แจงให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ครูหัวหน้าสายภาษาไทย ศึกษานิเทศก์ผู้ประสานงาน วิทยากรที่มาร่วมในโครงการ และครูภาษาไทยภายในกลุ่มโรงเรียน

4. ประสานงานครูหัวหน้าสายของโรงเรียนในกลุ่มทุกโรงเรียน มอบแผนงาน และหน้าที่รับผิดชอบ จัดทำโครงการร่วมกัน และรายงานต่อผู้บริหาร หรือคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้ความร่วมมือ และติดตามผลงานต่อไป

5. ประสานงานกับศึกษานิเทศก์ และวิทยากร คณะกรรมการบริหารงาน ต้องร่วมประชุมกับ ศึกษานิเทศก์ผู้ประสานงานกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้พิจารณาในส่วนที่จะต้องให้ความร่วมมือ แผนงานบางแผนต้องใช้วิทยากร เฉพาะ ต้องให้วิทยากร วิทยากร รับทราบ เพื่อให้โครงการดำเนินไปด้วยดี

การดำเนินงานด้านการเรียนการสอนภาษาไทย ต้องอาศัยการวางโครงการ และจัดทำแผนปฏิบัติงานและมาตรฐาน เพื่อประเมินโครงการของกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ

2. บทบาทของกลุ่มโรงเรียนในด้านการนิเทศ และพัฒนาบุคลากร

การนิเทศและพัฒนาบุคลากร เป็นภารกิจที่จำเป็นต้องจัดขึ้นในทุกหน่วยงาน เพื่อเป็นการส่งเสริมบุคลากร และเพื่อให้งานของหน่วยงานเจริญก้าวหน้า มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพราะพฤติกรรมของคนในหน่วยงานมีอิทธิพลต่อความเจริญของหน่วยงาน ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2525 : 207) กล่าวว่า " พฤติกรรมของคนในหน่วยงาน มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงานอันจะเป็นเหตุให้หน่วยงานเจริญก้าวหน้า ล้าหลัง หรือ เสื่อมถอยลงได้ " การนิเทศและพัฒนาบุคลากร เป็นการแก้ไข ส่งเสริม ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากร

ในหน่วยงาน เพื่อให้มีคุณภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งต้องกระทำด้วยเทคนิควิธีการต่าง ๆ นานับประการ

ในด้านการศึกษานั้น บุคลากรที่ตองนิเทศและพัฒนา คือ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้การศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้ครูปฏิบัติงานสอนให้มีประสิทธิภาพ เพราะไม่มีหลักประกันใคว่าครูที่ผ่านสถาบันฝึกหัดครูมาแล้วจะมีคุณภาพคงที่ตลอดไป วิทยุโธ สาร (2513 : 93) กล่าวว่า " การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน คือการดำเนินการช่วยครูทำงานให้ถูกต้อง และได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อความก้าวหน้าในวิชาการของครูแต่ละคน โดยมุ่งผลเพื่อเสริมสร้างให้เกิดประสิทธิภาพ ในการทำงานแก่โรงเรียน "

การนิเทศและพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอน เพราะครูเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในด้านการเรียนการสอน เจอร์รี่ จี กัฟฟ์ (Jerry G. Guff ,1975 : 8 - 16) กล่าวถึงการพัฒนาครูว่า

การพัฒนาตัวอาจารย์เป็นการพัฒนาความก้าวหน้าของบุคลากรในด้าน ความรู้ ทักษะ การรับรูเทคนิคต่าง ๆ ในการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์กับนักศึกษา และเพื่อนร่วมงาน อาจารย์ที่ทำงานในสถาบันมานาน จำเป็นต้องปรับปรุงสมรรถภาพในการทำงาน การถ่ายทอดความรู้ เพิ่มความสนใจ และความสามารถประจำตัว เพื่อช่วยให้ครูค้นคว้าในวิชาชีพของตน โดยเฉพาะในเรื่องการเรียนการสอน

การนิเทศและพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะปัจจุบันเป็นช่วงเวลาที่ยุทธศาสตร์มัธยมศึกษาตอนต้น ปี 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 2524 ซึ่งลักษณะโครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตรยังใหม่ต่อครู และเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน เช่น วัสดุอุปกรณ์การสอน วัสดุหลักสูตร เอกสารหลักสูตรหนังสือเรียน ระบบการประเมินผล จึงเป็นสิ่งที่โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนต้องสำรวจสภาพการปฏิบัติงาน ปัญหาข้อบกพร่อง และความต้องการของครู เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ในด้านวิชาภาษาไทยก็เช่นกัน

เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรภาษาไทย ทั้งในค่านิยมมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา และวัสดุประกอบหลักสูตรรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนมีมาก ทำให้ครูภาษาไทยต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง เพื่อให้ปฏิบัติการสอนได้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร จากการวิจัยของ วิไลวรรณ ทรัพย์เจริญ (2522 : หน้า ๑.) เรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูภาษาไทย และนักเรียน เกี่ยวกับสมรรถภาพครูภาษาไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า สมรรถภาพที่จำเป็นมากที่สุดสำหรับครูภาษาไทยได้แก่ สมรรถภาพในการสอน และเตรียมการสอน มีเหตุผล ชัดเจน กระตือรือร้นในการสอน และปรับปรุงการสอน ใช้ภาษาไทยได้ดีทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี พูดเสียงชัดเจน ฟังเข้าใจง่าย

การพัฒนาครูภาษาไทย จึงต้องพัฒนาในด้าน ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ และบุคลิกภาพ เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพ กลุ่มโรงเรียนมีบทบาทในการนิเทศ และพัฒนาครูภาษาไทย เพราะกลุ่มโรงเรียนเป็นแหล่งที่จะทราบปัญหา อุปสรรค และความต้องการของครูภาษาไทยภายในกลุ่มของตนเป็นอย่างดี กลุ่มโรงเรียนเป็นศูนย์กลางทางวิชาการ ทราบความเคลื่อนไหวทางวิชาการ การนิเทศการสอน และพัฒนาครูจะทำไ้ตรงจุด การนิเทศไม่ได้หมายถึงแค่เพียงการแนะนำ แต่ต้องมาเกี่ยวพันรวมด้วย เพื่อให้เกิดการพัฒนา เช่น การอบรมครู ถ้าใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นแหล่งอบรมจะดีกว่าการอบรมระดับชาติ เพราะกลุ่มโรงเรียนทราบปัญหาของครูภายในกลุ่มได้ดีกว่า ประกอบกับโรงเรียนต่าง ๆ ในกลุ่มโรงเรียนมีบุคลากรด้านภาษาไทยอยู่มากที่มีความสามารถทางภาษาไทยต่าง ๆ กัน การนำ ๓๐ ความสามารถที่เด่นของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในกลุ่มมาใช้ ย่อมเกิดประโยชน์ ดังนั้นกลุ่มโรงเรียนจึงมีหน้าที่ ที่จะต่อนิเทศการศึกษา และพัฒนาบุคลากรในกลุ่มของตน เพื่อให้ครูภาษาไทยภายในกลุ่มมีคุณภาพที่ทัดเทียมกัน เพราะจากการวิจัยของ วิภา เภษศิริเจริญ (2520 : ๑) เรื่องประสิทธิภาพของครูมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประสิทธิภาพของครูมัธยมศึกษา ในกลุ่ม

โรงเรียนรัฐบาลขนาดใหญ่ สูงกว่ากลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก และสูงกว่ากลุ่มโรงเรียนราษฎร์

ดังนั้น เมื่อมีการรวมตัวกันของโรงเรียน จึงควรใช้ประโยชน์จากการมีกลุ่มโรงเรียนช่วยในการนิเทศ และพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพที่ทัดเทียมกัน ลักษณะการนิเทศและพัฒนาบุคลากรในกลุ่มโรงเรียน มักจัดทำเป็นโครงการของกลุ่มโรงเรียน ซึ่งโดยมากจะทำโดยวิธีประชุม อบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา บรรยาย อภิปราย วิธีการพัฒนาตัวครูนี้ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2515 : 33) กล่าวว่

การพัฒนาตัวครูมีเทคนิคในการพัฒนาสองทางคือ ทางตรง และทางอ้อม เทคนิคการพัฒนาครูทางตรงได้แก่ การจัดประชุม การจัดอบรม การจัดสัมมนา และวิธีการอื่นที่คล้ายคลึงกัน ส่วนเทคนิคการพัฒนาครูทางอ้อมได้แก่ การสร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อม และความรู้สึกในครูมีแบบแผนพฤติกรรมเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ เช่น ผู้บริหารสนใจงานวิชาการ ยกย่องชมเชยความสำเร็จของครูทางงานวิชาการ

กลุ่มโรงเรียนมีหน้าที่ในด้านการ เรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และพัฒนาครูภาษาไทยภายในกลุ่ม ซึ่งจัดทำดังนี้

1. แจงให้ครูได้ทราบความมุ่งหมาย ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของโรงเรียน และของกลุ่มโรงเรียน ร่วมกันแต่งตั้งครูหัวหน้ากลุ่ม หรือประธานกลุ่มภาษาไทยเพื่อปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนภาษาไทยของกลุ่มโรงเรียน
2. จัดให้ครูเตรียมการสอน โดยศึกษาแผนการสอน และทำกำหนดการสอนวิชาภาษาไทยร่วมกัน เพื่อใช้ภายในกลุ่มโรงเรียน
3. ร่วมมือระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน แลกเปลี่ยนครูช่วยทำการสอน
4. สนับสนุนให้ครูภาษาไทยได้สังเกตการสอนของครูคนอื่น ที่อยู่ภายในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน หรือต่างกลุ่ม ตลอดจนสนับสนุนให้ครูค้นคว้า ทดลองเทคนิควิธีการสอนแบบต่าง ๆ

5. เชิญวิทยากรในท้องถิ่น หรือจากสถาบันอื่นมาให้ความรู้ด้านภาษาไทย แก่ครูภายในกลุ่ม

6. ส่งเสริมให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ศึกษาต่อ ฝึกอบรม ประชุมปฏิบัติการ สัมมนา ที่กลุ่มโรงเรียนจัก หรือสถาบันอื่นจัดขึ้น

7. ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนภายในกลุ่ม จัดกิจกรรม นิทรรศการ ทางวิชาการด้านภาษาไทย ประชุมร่วมกันแก้ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย

8. สนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการด้านการเรียนการสอนภาษาไทย และเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านภาษาไทย จัดประกวดผลการวิจัยของครูภายในกลุ่ม แล้วจัดทำเป็นเอกสารการวิจัยเผยแพร่แก่ครูภาษาไทยภายในกลุ่มโรงเรียน หรือต่างกลุ่มทราบ

9. การจัดพาคณาจารย์ศึกษา เยี่ยมชมงานของโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม และต่างกลุ่มโรงเรียนให้ได้เห็นข้อดี ข้อบกพร่อง เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนของตน

นอกจากนี้กลุ่มโรงเรียน อาจช่วยเหลือนิเทศ และพัฒนาครูภาษาไทย โดยจัดให้มีคณะกรรมการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่ม ซึ่งทำโดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน อนุกรรมการฝ่ายวิชาการของกลุ่ม หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยของโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม/สุจริต เพียรชอบ (2526 : 2 - 3) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ซึ่งกลุ่มโรงเรียนอาจนำไปปฏิบัติ ในค่านิเทศและพัฒนาครูภาษาไทย ในกลุ่มโรงเรียน ได้ดังนี้

1. การปฐมนิเทศครูใหม่

2. การจัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อชี้แจงงานที่ต้องทำเมื่อเปิดภาคเรียน เตรียมงาน ชี้แจงโครงการใหม่ ๆ อบรมความรู้ใหม่ หรือจัดประชุมครูในสายวิชา เพื่อร่วมมือกันจัดทำโครงการสอน

3. สังเกตการสอนในชั้นเรียนต่าง ๆ เพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือครูทั้งในค่านเนื้อหาวิชา วิธีสอน การใช้อุปกรณ์การสอน การควบคุมชั้น รวมทั้งการวัดผล

และประเมินผลการสอน

4. การเยี่ยมชั้นเรียนอื่น ๆ ควรจัดบริการให้ครูได้มีโอกาสไปเยี่ยมชั้นเรียนอื่น อาจเป็นโรงเรียนเดียวกัน หรือโรงเรียนอื่น

5. การสาธิตการสอน เปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสดูการสาธิตการสอนตามสมควร และเปิดโอกาสให้ครูได้อภิปรายหลังการสาธิตแล้ว

6. การให้คำปรึกษา เมื่อครูมีข้อข้องใจ

และ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2525 : 270) ได้เสนอแนะงานนิเทศการศึกษา ซึ่งควรจัดในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนไว้ว่า

จัดให้ครูใหม่ได้สังเกตการสอนของครูอาวุโสที่มีประสบการณ์ในการสอนมานาน และมีความเชี่ยวชาญด้านการสอน ในกลุ่มโรงเรียนในเขตพื้นที่จากที่มีกลุ่มโรงเรียน โดยร่วมมือและช่วยเหลือกันเองด้านวิชาการ จัดให้มีสัปดาห์แห่งความก้าวหน้าทางวิชาการ อาจเชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือครูที่มีความสามารถมาให้ความรู้ตามหัวข้อที่ครูสนใจ หรือมีความต้องการและสนใจ จัดอภิปรายกลุ่มย่อยตามความสนใจ วิทยากรทางวิชาการให้ครูได้ศึกษาคนควา แนะนำให้ครูเป็นสมาชิกสมาคมทางวิชาการ ส่งเสริมให้ครูเขียนบทความทางวิชาการ หรือทำการวิจัย จัดรายการเล่าสู่กันฟัง หรือเขียนสู่กันอ่าน

กิจกรรมด้านงานนิเทศและพัฒนาบุคลากรนี้ ถ้าได้มีการปฏิบัติ และร่วมมือกันอย่างจริงจังในกลุ่มโรงเรียน และในโรงเรียน จะช่วยให้ครูมีความกระตือรือร้น และพัฒนาตัวเองให้มีประสิทธิภาพขึ้น กลุ่มโรงเรียนต้องมีการวางแผนงานและโครงการจัดการนิเทศ เพื่อพัฒนาครูภาษาไทยภายในกลุ่มตามหลักปรัชญาซึ่ง โกวิน ปรากฏพิทักษ์ (2522 : 48) กล่าวว่า " ภายใต้เงื่อนไข ข้อจำกัดทั้งทางด้านการเงิน เวลา บุคลากร และทรัพยากร เราควรจัดดำเนินการอย่างไรให้ได้ ประสิทธิภาพมากที่สุด "

3. บทบาทของกลุ่มโรงเรียนในการนำหลักสูตรไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผล

ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนวิชาใดก็ตาม สิ่งที่สำคัญคือ หลักสูตร เพราะหลักสูตร เป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางของการศึกษา มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้มาก

มากมาย ซึ่งพอจะกล่าวถึงได้ดังนี้

สมิทร คุณานุกร (2518 : 2) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่า " หลักสูตรหมายถึงโครงการที่ประมวลความรู้ และประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้กับนักเรียน ไม่ว่าจะ เป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ " และ เอกวิทย์ ณ ถลาง (2508 : 139) ได้ให้ความหมายในลักษณะคล้ายคลึงกันว่า " หลักสูตร หมายถึงประมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้เด็กได้เรียน เนื้อหาวิชา ทักษะ ทักษะ แบบพฤติกรรม กิจวัตร สิ่งแวดล้อม ฯลฯ เมื่อประมวลกันเข้าแล้วก็ เป็นประสบการณ์ที่ผ่านเข้าไปในการรับรู้ของเด็ก ถือว่าเป็นหลักสูตรทั้งสิ้น "

หลักสูตรจึงครอบคลุมไปถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาในทุก ๆ ด้าน และยังครอบคลุมถึงการกำหนดกิจกรรมการเรียน การสอน และวิธีการฝึกอบรมเด็กทั้งในชั้นเรียน และกิจกรรมนอกชั้นเรียนอื่นจะ ช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนา หลักสูตรจึงมีความสำคัญในการกำหนดแนวทางในการศึกษาของชาติ แต่หลักสูตรจะวางไว้อย่างใดก็เพียงไรก็ จะไม่มีความหมายถ้าไม่มี ผู้ใช้ หรือผู้ใช้ไม่สามารถใช้หลักสูตรให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้ ผู้ใช้หลักสูตร จึงต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างถ่องแท้จึงจะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุ เป้าหมาย ดังนั้น หลักสูตรจะดี หรือประสบผลสำเร็จได้เพียงไร จึงขึ้นกับความ สามารถในการใช้หลักสูตร ของครู

หลักสูตร ประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้าง หลักสูตร การกำหนดอายุของผู้เรียน เวลาเรียน อัตราเวลาเรียน เนื้อหาหรือ สิ่งเชปหัวข้อวิชาในแต่ละหมวดวิชา และประสบการณ์ทั้งมวล กิจกรรมการสอนใน ชั้นเรียนรวมทั้งการประเมินผล กิจกรรมของโรงเรียนที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการ และ ประสบการณ์ของนักเรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี และครูยังต้องมีความเข้าใจในเรื่อง

วัสดุประกอบหลักสูตรซึ่งได้แก่ เอกสารและวัสดุซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้ใช้หลักสูตรได้ใช้เป็นคู่มือในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร วัสดุประกอบหลักสูตรได้แก่ ประมวลการสอน และโครงการสอน หรือแผนการสอน บันทึกการสอน แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ คู่มือครู และวัสดุอื่น ๆ ที่จะช่วยให้การนำหลักสูตรไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ

ปัญหาที่สำคัญเป็นอันดับแรกในการเรียนการสอนภาษาไทยคือ ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร และการใช้หลักสูตรซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ความขาดแคลนในค่านหนังสือหลักสูตร เอกสารหลักสูตร และวัสดุประกอบหลักสูตรไม่เพียงพอกับจำนวนครู จากการวิจัยของ มารศรี ภิรมย์ราช (2519 : 51) เรื่อง การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 พบว่า เอกสารหลักสูตรทุกประเภทขาดแคลนอยู่ในระดับสูง และขาดประมวลการ-สอนที่จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตร เช่น เกี่ยวกับการวิจัยของ มงคลวรรณ ทองสุโขทัย (2516 : 147) เรื่อง ปัญหาการสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมแบบประสม พบว่า ครูที่สอนภาษาไทยขาดประมวลการสอนประกอบวิชาในหลักสูตร

2. ปัญหาจากหลักสูตรจากการวิจัยของ สุชาติ วงศ์สุวรรณ (2525:107) เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า " ผู้บริหารเห็นว่าหลักสูตรวิชาภาษาไทยมีปัญหาในระดับมากในด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน และค่านจุดประสงค์ของหลักสูตร "

ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องขนาดของห้องเรียน และเวลา ปองจิต อ่อนเฒ่า (2522 : 96) ซึ่งวิจัยเรื่อง ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า เวลาเรียนวิชาภาษาไทยมีจำกัด แต่เนื้อหาวิชามีมากทำให้ครูต้องเร่งสอน

3. ครูไม่ได้รับการนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตร และประมวลการสอนอย่างเพียงพอ ทำให้ครูไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายเนื้อหาวิชาภาษาไทยตลอดจนการใช้คู่มือหลักสูตรหนังสือเรียน และวัสดุประกอบหลักสูตร จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยให้สนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ซึ่งเห็นได้จากการวิจัยของ อภิวัฒน์ ปรีชาประศาสน์ (2518 : 101) เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 พบว่า ครูสอนวิชาภาษาไทยมีปัญหาเกิดขึ้นส่วนใหญ่มาจาก การไม่ได้รับการนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตร และประมวลการสอน เช่นเกี่ยวกับการวิจัยของ ปราณี สิบสุขสะอาด (2523 : 96) เรื่องความคิดเห็นของครูและนักเรียน เกี่ยวกับหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาเล่ม 1 พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความต้องการได้รับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่เป็นอย่างมาก

ตามความเป็นจริงแล้ว การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้นมีจุดมุ่งหมายให้โรงเรียนทุกโรงเรียนสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้ครบถ้วนตาม หลักการ และโครงสร้างหลักสูตร เพื่อเป็นการช่วยเหลือครูในด้านการใช้หลักสูตร จึงได้ริเริ่มให้มีโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ตั้งแต่ พ.ศ. 2523 เพื่อเป็นแหล่งปฏิบัติงานหลักสูตร ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายให้เหมาะสมกับขนาด สภาพของโรงเรียน และสภาพของท้องถิ่น เพื่อเป็นแบบอย่างให้โรงเรียนอื่นที่มีขนาด และลักษณะใกล้เคียงกัน สามารถนำวิธีการใช้หลักสูตรไปพัฒนาโรงเรียนต่อไป และเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ และสังคม จึงคัดเลือกโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีลักษณะเด่น และอยู่ในหลักเกณฑ์ 5 ประการ คือ

1. เป็นโรงเรียนที่สามารถใช้หลักสูตรได้ครบถ้วน ตามจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตร
2. มีภาวะความเป็นผู้นำสูง เป็นภาวะความเป็นผู้นำแบบรวมทั้งโรงเรียน

ซึ่งผู้บริหาร และครูมีความสามารถ วมพลังกันได้

3. มีความพยายามช่วยตัวเองสูง
4. มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง
5. เป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่นได้ โรงเรียนอื่นสามารถเอาแบบอย่าง และประยุกต์วิธีการเอามาใช้

ดังนั้นกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงสามารถใช้ประโยชน์จากโรงเรียน ผู้นำการใช้หลักสูตรที่อยู่ในกลุ่มของตนเป็นแหล่งศูนย์กลางการปฏิบัติงานด้านหลักสูตร เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนอื่น ๆ ภายในกลุ่มเดียวกันได้เป็นอย่างดี จึงเป็นสิ่งที่ต้องประสานงานกัน ระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเดียวกันกับโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ภายในกลุ่มโรงเรียนที่จะจัดการนิเทศการศึกษาในค่านหลักสูตร แก่ครูภาษาไทย ภายในกลุ่มโรงเรียน หน้าที่ของกลุ่มโรงเรียนในค่านหลักสูตรนั้น ครอบคลุมไว้ในแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน (ศธ.) ซึ่งจะช่วยให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตร มีดังนี้คือ

1. กลุ่มโรงเรียนพิจารณาจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ครูใช้เป็นเกณฑ์ในการสอนการ เรียน ทั้งนี้เพื่อให้มีเป้าหมายการเรียนการสอนที่ชัดเจนพอที่ผู้สอนจะตรวจสอบและสังเกตได้ว่า ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. กลุ่มโรงเรียนพิจารณาจัดทำคู่มือครู แผนการสอน ปฏิทินงาน ฯ ของรายวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้ร่วมกันในกลุ่ม ทั้งนี้ให้ประสานงานกับศึกษานิเทศก์ โดยใกล้ชิด

3. กลุ่มโรงเรียนร่วมพิจารณาคัดเลือก และติดตามการใช้หนังสือเรียน และหนังสืออ่านประกอบ ตลอดจนอุปกรณ์การสอนการเรียน เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนในกลุ่มโรงเรียนของตน

สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย (2525 : 40) กล่าวถึงการดำเนินงานค่าน

วิชาการของกลุ่มโรงเรียนซึ่งเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรว่า กลุ่มโรงเรียนต้องดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

งานพิจารณาคัดเลือกแบบเรียน หนังสือเรียน และหนังสืออ่านประกอบให้โรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนเหมือนกัน ซึ่งกลุ่มโรงเรียนควรใช้หลักประเมินค่าแบบเรียน โดยพิจารณาในคุณค่าความถูกต้อง แม่นยำ และเชื่อถือได้ เนื้อหาที่ทันสมัยเหมาะสมกับความต้องการ การลำดับเนื้อหา ภาพประกอบ ตาราง และแผนภูมิประกอบ และการพิมพ์ งานจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้ร่วมกัน การจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้ร่วมกัน การจัดสอนภาคฤดูร้อนร่วมกันของกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มโรงเรียนมีหน้าที่โดยตรงในด้านการนิเทศ ด้านการใช้หลักสูตรแก่ครูภาษาไทย โดยประสานงานกันระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่ม และศึกษานิเทศก์ฝ่ายภาษาไทย และโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ซึ่งทำได้หลายวิธี เช่น การอบรม สัมมนา ประชุมปฏิบัติการ การจัดหาเอกสารหลักสูตร วัสดุประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู คู่มือการใช้หนังสือเรียนแต่ละรายวิชา การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการหลักสูตร ขึ้นภายในกลุ่มโรงเรียน ให้ครูได้ใช้กันคว่า นอกจากนี้กลุ่มโรงเรียน อาจารย์ร่วมกันดำเนินการด้านการใช้หลักสูตร เพื่อช่วยลดปัญหาการการใช้หลักสูตรแก่ครูภาษาไทย ซึ่ง สุจริต เพียรชอบ(2525 : 52) กล่าวไว้สรุปได้ดังนี้

1. ทำความเข้าใจ ครูภาษาไทยต้องทำความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตร วิชาภาษาไทย ทั้งรายวิชาบังคับ และวิชาเลือก พยายามศึกษาวิธีสอนต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาภาษาไทย

2. ใช้บริการ ครูภาษาไทยควรใช้บริการที่โรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียนจัดหาให้ทั้งบริการคานห้องสมุด ห้องภาษาไทย และบริการสื่อการสอนต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างกว้างขวาง

3. ประสานสัมพันธ์ ครูภาษาไทยแต่ละระดับควรร่วมมือกันจัดทำคู่มือรูปแบบฝึกหัด ตลอดจนข้อทดสอบต่าง ๆ สำหรับใช้ในโรงเรียน และร่วมมือกับครูโรงเรียนอื่น ทั้งในกลุ่มเดียวกัน หรือนอกกลุ่ม ประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาวิธีสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ

4. สร้างสรรค์แผนการสอน ครูต้องวางโครงการสอนเป็นอย่างคี่ซึ่งอาจทำโครงการสอนเป็นรายบุคคล หรือช่วยกันทำเป็นกลุ่ม
5. ขั้นตอนดำเนินงาน ดำเนินการสอนตามโครงการที่วางไว้
6. ปรับปรุงงานของตน ครูภาษาไทยควรปรับปรุงงานด้านวิชาการให้ทันสมัย ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อเสริมสมรรถภาพการสอนให้ดีขึ้น ซึ่งอาจทำด้วยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เข้าร่วมประชุมอบรม ประชุมปฏิบัติการ หรือสัมมนาภาษาไทยเท่าที่โอกาสจะอำนวยให้

4. บทบาทของกลุ่มโรงเรียนในด้านการผลิต และใช้สื่อการสอน

ปัจจุบัน จุดประสงค์ของการศึกษาเน้นที่ การสอนคนมากกว่าสอนหนังสือ แต่เพียงอย่างเดียว จึงจำเป็นที่ครูผู้สอนต้องจัดประสบการณ์ที่จะช่วยให้ผู้เรียน แสดงความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ในตนเองออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ผู้สอนจึงต้องอาศัยตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์แก่ผู้เรียนให้มากที่สุด จึงทำ ให้สื่อการสอนมีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2518 : 4) กล่าวถึงปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย ที่เกี่ยวกับสื่อการสอนว่า

ความบกพร่องในการสอนภาษาไทยที่สำคัญที่สุด คือการขาดความเอาใจใส่ และความพยายามในการที่จะค้นหาวิธีสอนที่ดีเยี่ยม รวมทั้งการผลิตสื่อการสอนไม่ก้าวหน้า เพราะการใช้สื่อการสอนจะช่วยให้บทเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้นทำให้นักเรียนสนใจไม่เบื่อหน่าย

ในการสอนภาษาไทย ครูจำเป็นต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และพยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ ครูต้องใช้เทคนิควิธีการสอน ที่ต้องทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน มีความกระตือรือร้น สร้างบรรยากาศที่จะส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม กิจกรรมและสื่อการสอนจะช่วยให้นักเรียนสนุกสนาน เพลิดเพลินกับการเรียนและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนอีกด้วย ครูจึงต้องรู้จักสื่อการสอน และใช้สื่อการสอนเป็นสื่อการสอนที่ได้รับความนิยมจากครูภาษาไทยทั่วไปได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสารรวม

รวมทั้งสื่อมวลชนอื่น ๆ เครื่องบันทึกเสียง สไลด์และเครื่องฉาย ภาพยนตร์
ของจริง ของจำลอง รูปภาพต่าง ๆ แผนภูมิ แถบประโยค บัตรคำ แผนป้ายนำ-
คำสี่ ป้ายนิเทศ ตู้อักษรทัศน เป็นต้น อุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้สามารถนำมาใช้ประ-
กอบการสอนโดยทั่ว ๆ ไปสื่อการสอนที่กล่าวมา จัดเป็นสื่อการสอนประเภท วัสดุ
และอุปกรณ์ ที่เราจะนำไปใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย
ทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น การแสดงละคร การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับภาษาไทย
การแสดงบทบาท การประกวดหรือการแข่งขันต่าง ๆ ด้านภาษาไทย การใช้สื่อ
การสอนนั้นครูต้องระลึกเสมอว่า มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะทาง
ภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน และสามารถใช้สื่อการสอนนั้น
เป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ และมีโน้ตทัศน์ของนักเรียน ศรีสุภา จริยากุล
(2525 : 10) กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้สื่อการสอนประกอบการเรียนการสอน
ภาษาไทย ว่า

สื่อการสอนจะช่วยถ่ายทอดคนในคดี ซึ่งไม่อาจอธิบายให้เห็นหรือเข้าใจได้
ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรมขึ้น ทำสิ่งซับซ้อนให้ง่ายขึ้น ช่วยในการเรียนรู้
ที่ขึ้น เพราะผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่เป็นจริง ช่วยให้เกิดความทรงจำได้นาน
ต่อสิ่งที่เรียน และนำไปใช้ได้ เราความสนใจของผู้เรียน แรงการเรียนรู้
ทักษะให้เร็วขึ้น เสียเวลาน้อยลง และทำให้วิธีสอนมีคุณภาพสูงขึ้น

การใช้สื่อการสอนจะประสบความสำเร็จ ครูต้องมีหลักเกณฑ์ในการใช้
มีความเข้าใจและมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรม และเนื้อหาที่สอน และ
เลือกใช้สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสม ถ้าครูรู้หลักเกณฑ์ดังกล่าวมา และสามารถ
ผลิตสื่อใดควยตนเองจะช่วยลดปัญหาค้นการ เรียนการสอนลงได้มาก

กลุ่มโรงเรียนมีบทบาทอย่างมากที่จะช่วยลดปัญหาค้นสื่อการเรียนการ-
สอน ควยการแนะนำจัดให้บริการค้นความรู้เกี่ยวกับสื่อการสอน ตั้งแต่ การผลิต
การเลือกใช้ และวิธีใช้สื่อการสอน

สภาพการ เรียนการสอนภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษายังมีปัญหา และ

อุปสรรค ซึ่งเห็นได้จากการวิจัยของ นุชรินทร์ ฟาร์มขาว (2521 : ค) เรื่อง การใช้สื่อการสอนในการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนราษฎร์ ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อการสอนของครูภาษาไทย คือ ครูไม่ทราบแหล่งบริการในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ครูไม่มีเวลาคิดและเตรียมสื่อการสอน ขาดงบประมาณส่วนตัวในการจัดซื้อ โรงเรียนมีสื่อการสอนจำนวนจำกัด และไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อ อีกทั้งไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อหยิบยืมสื่อการสอนจากนอกโรงเรียน และพบว่า สื่อการสอนที่ครูภาษาไทยต้องการมาก คือ หนังสืออ้างอิง ประกอบบทเรียน ห้องปฏิบัติการภาษาไทย หนังสือพิมพ์ วารสาร เทป และเครื่องเล่นเทป รูปภาพต่าง ๆ และต้องการให้จัดตั้งศูนย์การศึกษาสำหรับบริการให้คำแนะนำ และยืมสื่อไปใช้ให้ไ้มากที่สุด นอกจากนั้น มงคลวรรณ ทองสุโขทัย (2516 : 157) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมแบบประสม พบว่า การใช้อุปกรณ์การสอนของครูภาษาไทย อยู่ในระดับน้อย ครูภาษาไทยใช้สื่อประเภทเครื่องมือไม่เป็น เช่น เครื่องฉายภาพนิ่ง เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ฯลฯ โรงเรียนมีงบประมาณจัดซื้อสื่อการสอนและเครื่องมือในการผลิตสื่อค่านภาษาไทยน้อย โรงเรียนมีสื่อการสอนแต่ไม่ให้ครูใช้ประโยชน์ เพราะกลัวชำรุดเสียหาย สื่อที่ครูผลิตขึ้นไม่น่าสนใจ และใช้ประโยชน์ได้น้อย และครูไม่ทราบแหล่งบริการสื่อการสอน และไม่สามารถหยิบยืมจากโรงเรียนอื่น หรือจากแหล่งผลิตสื่อได้

ดังนั้นกลุ่มโรงเรียนจึงเป็นแหล่งที่จะช่วยแก้ปัญหาค่านสื่อการสอนแก่ครูภายในกลุ่มโรงเรียน ตามระเบียบว่าควยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ไ้กล่าวถึงแนวทางในการปฏิบัติของกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับค่านสื่อการสอนว่า " กลุ่มโรงเรียนร่วมพิจารณาคัดเลือกและติดตามการใช้หนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบ ตลอดจนอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการสอนภายในภายในกลุ่มโรงเรียนของตน " และ ศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา (2522 : 9)

ได้กล่าวถึงหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียนคานส์การสอน ว่า

กลุ่มโรงเรียนมีหน้าที่ส่งเสริมให้ครูทำอุปกรณ์การสอนด้วยตนเองโดยใช้วัสดุ
ในท้องถิ่น จัดตั้งศูนย์อุปกรณ์การสอนของกลุ่มโรงเรียนและของโรงเรียนขึ้น
และจัดการเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน และอุปกรณ์
การสอนให้ครูไ้ทราบ

โรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มโรงเรียนจึงมีหน้าที่ที่จะต้องร่วมกันผลิต
สื่อการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาแต่ละรายวิชา มีการหยิบยืมหรือแลกเปลี่ยน
กันใช้ในระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่ม การอบรมหรือประชุมปฏิบัติการผลิตสื่อ
การแนะนำวิธีการใช้สื่อการสอนภาษาไทย การเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับความ
เคลื่อนไหวคานส์การสอน แนะนำแหล่งสื่อการสอนที่โรงเรียนในกลุ่มจะสามารถ
ขอใช้บริการได้ และรวบรวมรายชื่อสื่อการสอนที่โรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มมี
และสามารถให้บริการแก่โรงเรียนอื่นยืมใช้ได้ ร่วมกันจัดตั้งศูนย์โสตทัศนูปกรณ์
ของกลุ่มโรงเรียนตลอดจนมีวิทยากรประจำศูนย์คอยแนะนำ สาขิตวิธีใช้สื่อการสอน
แก่ครู

5. บทบาทของกลุ่มโรงเรียนในการจัดกิจกรรม และให้บริการทางวิชาการ

① กิจกรรมทางวิชาการ เป็นงานที่จัดขึ้น เพื่อให้การดำเนินการเรียนการ-
สอนของโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น โดยความร่วมมือของหลายฝ่ายเพื่อความ
ก้าวหน้าของการศึกษา พันัส หันนาคินทร์ (2515 : 159) ให้ความหมายของ
กิจกรรมทางวิชาการ ว่า "

กิจกรรมทางวิชาการหมายถึง กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยว
กับงานวิชาการ ซึ่งจัดขึ้นสำหรับนักเรียน ครู และประชาชน เพื่อให้ความรู้
และก่อให้เกิดความสัมพันธันต์ระหว่างครู นักเรียน และประชาชน ทั้งนี้มี
จุดมุ่งหมายเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

กิจกรรมทางวิชาการจึงมีใช้เพียงแต่กิจกรรมในห้องเรียนเท่านั้น
กัญญา สาทร (2523 : 208) กล่าวถึงกิจกรรมทางวิชาการ ซึ่งเป็นกิจกรรม

นักเรียน เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ว่า

กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมรวมหรือนอกหลักสูตรทั้งหลายที่ให้การศึกษากับนักเรียนนอกห้องเรียน ปริมาณและคุณภาพของกิจกรรมนักเรียน จะมีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับโรงเรียนแต่ละแห่ง และความสามารถของนักเรียน ทั้งนี้ต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหาร และครูที่ปรึกษาของนักเรียนด้วย

กิจกรรมทางวิชาการนอกจากกิจกรรมนักเรียน ทั้งในหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตรแล้วยังครอบคลุมถึงงานอีกหลายอย่าง ซึ่งเกี่ยวข้องกับกลุ่มโรงเรียน คือ

1. การร่วมมือกับโรงเรียนอื่นที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน จัดกิจกรรม เช่น ลูกเสือ ยุวกาชาด ร่วมกัน
2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียน เช่น การจัดโต้วาที แข่งขันตอบปัญหา เล่นสัปดาห์การบรรยาย อภิปราย ฝึกอบรม หรือจัดนิทรรศการทางวิชาการ และส่งเสริมการจัดกิจกรรมแนะแนว การจัดตั้งห้องสมุดของโรงเรียน
3. ส่งเสริมกิจกรรมชุมนุมต่าง ๆ ในโรงเรียน และในกลุ่มโรงเรียน

การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียน หรือต่างกลุ่มโรงเรียนย่อมก่อให้เกิดผลดีแก่ครู และนักเรียนภายในกลุ่ม พันธ หันนาคินทร (2515 : 159) กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมทางวิชาการ ว่า

กิจกรรมช่วยส่งเสริมนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ช่วยให้นักเรียนได้ทำในสิ่งที่ตนสนใจ ส่งเสริมความเป็นผู้นำ ส่งเสริมความสามัคคี ส่งเสริมสุขภาพทางกายและทางจิต ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมทำให้อัตลักษณ์สมบูรณ์ขึ้น ช่วยเหลือการบริหารของโรงเรียนทำให้ครู และนักเรียนมีความสัมพันธ์กันดียิ่งขึ้น

กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นส่วนหนึ่งกระบวนการ เรียนการสอนที่มีประโยชน์ และมีความสำคัญช่วยเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียนในด้านต่าง ๆ มากมายที่จะ

ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนดียิ่งขึ้น ช่วยให้มีบรรลุมุ่งหมายของการศึกษาและ
 ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสวงหาประสบการณ์ด้วยตนเอง สนองความต้องการด้าน
 จิตวิทยา ทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้จักใช้พลังทั้งด้านความคิด
 และร่างกายที่ถูกต้อง

การจัดกิจกรรมด้านวิชาการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ถ้าจัดในระดับ
 กลุ่มโรงเรียนโดยความร่วมมือของโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มจะได้ลักษณะกิจกรรม
 ที่มีความคิดที่หลากหลายมีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน
 นับเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงของกลุ่ม ตามแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่ม
 โรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวถึงหน้าที่ด้านกิจกรรม และการให้บริการ
 ของกลุ่มโรงเรียน ดังนี้คือ " กลุ่มโรงเรียนสนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินงาน
 ด้านวิชาการของโรงเรียน เช่น กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรม
 แนนแนว และการจัดสอนภาคฤดูร้อน " การจัดกิจกรรมทางวิชาการทางภาษาไทย
 จึงเป็นเรื่องที่กลุ่มโรงเรียนต้องมีบทบาทในการดำเนินการ

การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย นั้น จำเป็นต้องจัดกิจกรรมทางภาษาไทย
 เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทยแก่นักเรียน สุจริต เพียรชอบ และสายใจ
 อินทร์พรรย์ (2522 : 220) กล่าวถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทยว่า
 " กิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย หมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียน เพื่อ
 ช่วยเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เป็นกิจกรรมที่ไม่มีหน่วยกิต ไม่มีคะแนน แต่
 ผู้เรียนจะเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจไม่มีการบังคับ " การจัดกิจกรรม
 ทางภาษาขึ้นนอกเวลาเรียนเป็นสิ่งจำเป็น เพราะภาษาไทยเป็นวิชาที่ต้องฝึกหัด
 ให้นักเรียนโดยทั่วถึง แต่เพราะข้อจำกัดหลายประการ เช่น จำนวนนักเรียนต่อ
 ห้องเรียนมีมาก เวลาเรียนมีน้อย ไม่เพียงพอต่อการฝึกทักษะทางภาษาเพื่อให้
 การเรียนการสอนภาษามุ่งผลตามความมุ่งหมายที่ว่า มุ่งให้เกิดพัฒนาการอัน
 เหมาะสมแก่นักเรียนทุกคน ครูภาษาไทยจึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาขึ้นนอกเวลาเรียน
 เพื่อเสริมการเรียนในห้องเรียนให้ดีขึ้น

ครูภาษาไทยในปัจจุบันได้เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมวิชาการทางภาษาไทย และเห็นคุณค่าของกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากขึ้นกว่าเดิมมาก เห็นได้จากงานวิจัยของ จิตต์นิภา ภักดีชุมพล (2516 : จ) เรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูและนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยตลอดจนเห็นประโยชน์ของการจัดกิจกรรมในหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผลสำเร็จของกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง และ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ วิณา วิสเพ็ญ (2519) เรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า อาจารย์และนักศึกษาเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสนใจในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยมีความสัมพันธ์กันมาก และอาจารย์เห็นว่า มีประโยชน์ เพราะช่วยส่งเสริมความรู้ความสามารถของนักศึกษาในการเรียนภาษาไทยมากขึ้น ทำให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และนักศึกษาเห็นว่า ได้รับประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับวิธีจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย และคาดว่าจะนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม เมื่อมีโอกาสออกไปสอนจริง

ควยเหตุที่ครู และนักเรียนเห็นคุณค่าของกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาภาษาไทยจึงได้จัดกิจกรรมทางภาษาไทยขึ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งในระดับกลุ่มโรงเรียน ก็จัดเป็นโครงการจัดกิจกรรมทางภาษาไทยร่วมกัน ระหว่างโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม ทั้งในค่านกิจกรรมเสริมทักษะค่านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และวรรณคดีไทย ลักษณะการจัดกิจกรรมทางภาษาไทยนั้น จิตต์นิภา ภักดีชุมพล (2515 : จ) พบว่า

กิจกรรมภาษาไทยที่นิยมจัดในโรงเรียนสาธิตมากที่สุดคือ การฝึกอ่านในใจ อ่านทวนเองเสวนะ การแสดงบทบาท การสัมภาษณ์ การอภิปราย โทวาที่กิจกรรมที่จัดน้อยคือ เขียววิทยากรมาบรรยาย กิจกรรมชุมนุมภาษาไทยที่จัดมากได้แก่ การฟังปาฐกถา อภิปราย โทวาที่ และทัศนศึกษา

การจัดกิจกรรมด้านภาษาไทยนั้น ต้องจัดให้ครบทุกด้าน เห็นได้ว่าครูภาษาไทยพยายามที่จะส่งเสริมการจัดกิจกรรมภาษาไทยทุกด้าน จากงานวิจัยของ สมลักษณ์ สุขหอม (2521 : จ) เรื่อง โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่า " กิจกรรมที่จัดขึ้นมีทั้ง กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้ภาษา หลักภาษาไทย และวรรณคดีไทย อาจารย์และนักเรียนเห็นว่ากิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดคือ กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้ภาษา "

การจัดกิจกรรมภาษาไทยนั้น จัดได้หลายอย่างตามลักษณะของวิชา สุจริต เพ็ชรขอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2522 : 229 - 232) กล่าวถึงลักษณะการจัดกิจกรรมวิชาภาษาไทย ว่า

กิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทยนั้นจัดได้หลายอย่างตามลักษณะของวิชา เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้ภาษา หลักภาษา และวรรณคดี ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ อาจจัดอยู่ในรูปแบบของการแสดงละคร การจัดนิทรรศการ การโต้วาที การบรรยาย อธิปราชัย การประกวด การแข่งขันต่าง ๆ ทักษะศึกษา และการแสดงบทบาทเป็นต้น

กลุ่มโรงเรียนมีหน้าที่ประสานงานร่วมกับศึกษานิเทศก์ และคณะกรรมการวิชาการของกลุ่มโรงเรียนฝ่ายภาษาไทย ในการจัดกิจกรรมทางวิชาภาษาไทยในกลุ่มโรงเรียน ร่วมกันวางโครงการในการจัด ตลอดจนให้คำแนะนำปรึกษาในการจัดกิจกรรมทางภาษาไทย ภายในโรงเรียนแก่โรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มให้ถูกต้องและเหมาะสม เพราะว่าแม้ว่าครูภาษาไทยและนักเรียนจะเห็นความสำคัญ และเห็นคุณค่าของกิจกรรมภาษาไทย แต่ยังมีปัญหาและอุปสรรคมากมายในการจัดหลายประการ เช่น ปัญหาจากผู้บริหารที่ไม่ให้การสนับสนุน ปัญหาขาดงบประมาณ ปัญหาขาดเวลาในการจัด ปัญหาจากตัวครูผู้มีส่วนร่วมในการจัดที่ขาดความรู้ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม จากการศึกษาของ จูไรรัตน์ หมั่นพงษ์สถาพร (2516 : จ) เรื่อง การติดตามผลการนิเทศการศึกษา สายวิชาภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า

ครูต้องการคำแนะนำในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทย ส่งเสริมและให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดตั้งชุมนุมภาษาไทย และให้คำแนะนำในการจัดนิทรรศการวันสำคัญของวิถีไทย และนอกจากนั้นยังพบปัญหา ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม

— กลุ่มโรงเรียนเป็นแกนสำคัญที่จะช่วยเหลือโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างมาก เริ่มตั้งแต่การวางแผนจัดกิจกรรม ร่วมจัดกิจกรรม และประเมินผลกิจกรรมที่ร่วมกันจัดในโรงเรียน นอกจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทยแล้ว กลุ่มโรงเรียนยังต้องมีบทบาทในการให้บริการทางวิชาการด้วย อาทิ การจัดห้องสมุด การเผยแพร่เอกสารวิชาการต่าง ๆ แก่ครูในกลุ่ม การร่วมกันผลิตเอกสารทางวิชาการ เป็นต้น

การจัดห้องสมุดโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญต่อการเรียนเป็นอย่างยิ่ง กลุ่มโรงเรียนมีหน้าที่ร่วมกันส่งเสริมการจัดห้องสมุด กิจกรรมห้องสมุดช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งในหลักสูตร และเสริมหลักสูตร เป็นแหล่งที่ครูและนักเรียนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าศึกษา ครูภาษาไทยต้องร่วมมือกับบรรณารักษ์ในการจัดห้องสมุดให้สามารถให้บริการ ครูและนักเรียนได้อย่างทั่วถึง เพราะภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝน การเรียนเฉพาะในห้องเรียนนั้นไม่เพียงพอที่จะฝึกฝนนักเรียนได้ครบทุกทักษะ การเรียนรู้จากหนังสือเพียงเล่มสองเล่ม ไม่อาจสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ทันสมัยต่อเหตุการณ์ได้ จึงต้องให้ห้องสมุดโรงเรียนช่วยส่งเสริม กลุ่มโรงเรียนต้องคำนึงถึงการจัดห้องสมุดโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนของตนให้ทันสมัย และสามารถให้บริการแก่ครู และนักเรียนในกลุ่ม ลักษณะห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน นั้น ทรศนียา กัลยาณมิตร (2517 : 48) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ห้องสมุดโรงเรียนที่ได้มาตรฐานนั้น ควรมีหนังสืออ่านสำหรับนักเรียนโดยเฉลี่ยประมาณ 5 - 7 เล่มต่อนักเรียน 1 คน และโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน ควรมีบรรณารักษ์ปฏิบัติงานเต็มเวลา 1 คน และเพิ่มอีก 1 คนต่อจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นทุก 500 คน

นอกจากนี้ห้องสมุดที่เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนอย่างแท้จริงควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นหน่วยที่จะให้บริการ โดยทำงานร่วมกับครู และนักเรียนในโครงการศึกษาห้องสมุดเป็นศูนย์กลางของการบริการให้ยืมหนังสือ และอุปกรณ์การเรียนการสอนต่าง ๆ ซึ่งครูสามารถขอความร่วมมือในการจัดหนังสือจองไว้ให้นักเรียนคนคว่าประกอบการเรียน และควรมีการจัดนิทรรศการที่น่าสนใจแก่ครู และนักเรียนโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง

2. เป็นหน่วยการสอน โดยช่วยสอน และแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุด ที่ถูกต้องแก่ครู และนักเรียน เพื่อให้การใช้บริการมีประสิทธิภาพ อาจแนะนำเป็นรายบุคคล หรือสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

3. เป็นศูนย์วัสดุอุปกรณ์ เป็นศูนย์รวมวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาทุกชนิด ได้แก่ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และสื่อทัศนวัสดุทุกชนิด เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ फिल्मสตริป สไลด์ เทปบันทึกเสียง แผ่นที่ ลูกโลก ฯลฯ

4. เป็นศูนย์การอ่าน ในห้องสมุดเป็นแหล่งที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งทั้งนี้การจัดห้องสมุด และบริการห้องสมุดจะต้องสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ใช้ห้องสมุดด้วย

นอกจากลักษณะทั้ง 4 อย่างที่กล่าวมาแล้ว ครูภาษาไทยจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนใช้บริการห้องสมุดโดยร่วมกับบรรณารักษ์ เช่น ปรับปรุงห้องสมุดให้สะอาด สะดุดตา จัดนิทรรศการ และกิจกรรมเพื่อชักจูงให้ครู และนักเรียนใช้บริการ ฝึกอบรมครูบรรณารักษ์ให้สามารถจัดกิจกรรมห้องสมุด และจัดบริการงานห้องสมุดแก่ครู และนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดหาหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษาไทยแก่ครูและนักเรียน ตามความสนใจ พันธทิพา หลาบเลิศบุญ (2518 : หน้า จ) วิจัยเรื่อง การใช้ประโยชน์ห้องสมุด เพื่อการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต พบว่า ประเภทหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยที่มีอยู่ในห้องสมุด ที่ครูภาษาไทยชอบอ่าน คือ เกร็ดความรู้

และสารคดีเกี่ยวกับภาษาไทย นักเรียนส่วนใหญ่ ชอบอ่านหนังสือประเภทตำนาน และนิทานพื้นเมือง ซึ่งเป็นหนังสืออ่านประกอบที่ส่งเสริมความรู้ด้านวรรณคดีมากกว่าวิชาอื่น ครูและนักเรียนใช้บทความจากหนังสือพิมพ์ วารสาร เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน และ ศศิยา โสริจสุชะโต (2523 : หน้า จ) วิจัยเรื่องความต้องการการกัณิเทศของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความต้องการการกัณิเทศสูงสุดคือ จัดหาเอกสาร และหนังสือเกี่ยวกับวิธีการ และเทคนิคการสอนแก่ครู จัดหาหนังสือเกี่ยวกับภาษาไทยมาไว้ในห้องสมุด จัดหาคู่มือหนังสือวิชาภาษาไทยแก่ครูผู้สอน บริการเกี่ยวกับหนังสือใหม่ ๆ ของห้องสมุด คือ จัดมุมหนังสือไว้ในห้องสมุด ครูและนักเรียนเสนอแนะว่า ควรมีการปรับปรุงห้องสมุดในคานต่าง ๆ คือ สถานที่ หนังสือ อุปกรณ์ห้องสมุด ตลอดจนการให้บริการของห้องสมุด

งานคานการให้บริการทางวิชาการที่กลุ่มโรงเรียนร่วมกันจัดทำแก่ครูในกลุ่มโรงเรียนนั้น นอกจากบริการคานห้องสมุด การจัดกิจกรรมทางภาษา แล้ว สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2525 : 40) ยังเสนอแนะงานวิชาการที่กลุ่มโรงเรียนควรจัดร่วมกัน สรุปได้ดังนี้คือ

1. งานอบรมครูรายวิชาต่าง ๆ ภายในกลุ่มโรงเรียนในคานเนื้อหาวิชา การใช้คู่มือครู คู่มือหนังสือเรียน หลักสูตร การประเมินผล
2. การร่วมกันผลิตเอกสารทางวิชาการเผยแพร่ในกลุ่มโรงเรียน
3. การจัดสอนภาคฤดูร้อน ร่วมกันระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่ม
4. งานตรวจสอบคุณภาพทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน
5. งานแลกเปลี่ยนทางคานวิชาการ เช่น การส่งนักเรียนที่เรียนในรายวิชาที่ไม่สามารถเปิดสอนได้ หรือมีวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอไปเรียนยังอีกโรงเรียนหนึ่งที่อยู่ภายในกลุ่มเดียวกัน งานแลกเปลี่ยนและช่วยเหลือกันทางคานทรัพยากรทางการศึกษา เป็นต้น

งานบริการค้ำวิชาการเหล่านี้ เป็นงานที่กลุ่มโรงเรียนต้องร่วมกัน
จัดทำ และให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนภายในกลุ่มของตน เป็นการช่วยพัฒนา
การเรียนการสอนให้โรงเรียนภายในกลุ่มมีประสิทธิภาพ

6. บทบาทของกลุ่มโรงเรียนในการวัด และประเมินผลการศึกษา

การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญทางการศึกษา ที่ต้องทำ
ต่อเนื่องกันอยู่ตลอดเวลา จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน คือการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นที่ไปในแนวทางที่ปรารถนา การที่ผู้สอนจะทราบว่าผู้เรียน
ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่วางวัตถุประสงค์ไว้หรือไม่ ต้องอาศัยการวัดผล
และประเมินผลการเรียน กมล สุภประเสริฐ (2510 : 4) กล่าวถึงจุดมุ่งหมาย
ของการวัดผลการศึกษาไว้ 2 ประการ คือ

1. เพื่อวัดระดับความเจริญงอกงามของนักเรียน และหาทางส่งเสริม
ให้ดีขึ้น คือให้ทราบว่ามีความเจริญงอกงามไปอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไร
ต่อไป
2. เพื่อค้นหาสิ่งบกพร่อง และหาทางแก้ไข คือให้ทราบว่าสิ่งใดไม่ได้ผล
และหาสาเหตุว่าเป็นเพราะอะไร แล้วหาทางปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ นั้นเสีย

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ดังนั้น จุดมุ่งหมายของการวัดผล จึงเป็น
การวัดความสามารถ หรือประสิทธิภาพของทักษะต่าง ๆ ทางภาษามากกว่าวัดค่าน
เนื้อหาวิชาแต่เพียงอย่างเดียว การวัดผลวิชาภาษาไทย ต้องเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะ
อื่น ๆ นอกเหนือจาก ความรู้ ความจำ เช่น ทักษะการนำไปใช้ การรู้จักคิดอย่าง
มีวิจารณญาณ มีเหตุผล ภูคุณคา และทัศนคติอันดีต่อภาษาของตนเอง การประเมินผล
วิชาภาษาไทย ทำได้เป็น 3 ระยะ คือ การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผล
ระหว่างเรียน และการประเมินผลหลังเรียน

การประเมินผลก่อนเรียน เป็นการวัดพื้นฐาน ความสามารถของนักเรียน

เพื่อครูจะได้ทราบว่า นักเรียนมีสมรรถภาพทางภาษาในคำใดบ้าง พื้นฐานความรู้ที่
เพียงพอที่จะเริ่มเรียนในรายวิชานั้นหรือไม่ ต้องเพิ่มเติมความรู้อะไรแก่นักเรียน
ก่อนเรียน

การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการวัดเพื่อประเมินว่า นักเรียนมี
ความสามารถตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ครูตั้งเอาไว้ เพื่อให้ครูได้ทราบข้อบกพร่อง
เป็นการประเมินเพื่อวินิจฉัยและการซ่อมเสริม การประเมินผลในระยะนี้ ทำได้
หลายแบบ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ การให้ทำงานเฉพาะเรื่อง การให้สอบข้อ-
เขียนตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร การประเมินผลระหว่าง-
เรียนทำเพื่อจัดการสอนเสริม และนำผลการประเมินไปรวมกับการประเมินผล
ปลายภาคเรียน และการประเมินผลจะทำเป็นระยะ ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้

การประเมินผลหลังเรียน เป็นการวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของ
นักเรียน ว่ามีความสามารถตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากน้อยเพียงไร โดยมาก
มักจะกำหนดเวลา และจำนวนครั้งที่แน่นอน เช่น ทดสอบหลังจบบทเรียน ทดสอบ
ระหว่างภาคเรียน และทดสอบปลายภาคเรียน เป็นต้น

การวัดผลวิชาภาษาไทย แยกออกเป็นการวัดผลด้าน พุทธิปัญญา หรือ
พุทธิพิสัย วัดการเรียนรู้ด้านทักษะ และวัดด้านทัศนคติ ระเบียบ นวัตกรรมพ
(ม.ป.ป. : 1 - 3) กล่าวถึงการวัดผลการเรียนรู้ภาษาไทยทั้ง 3 ด้านนี้ว่า

การวัดผลการเรียนรู้ด้านพุทธิปัญญาได้แก่ การวัดความรู้ในเนื้อหาวิชา หลัก-
เกณฑ์ต่าง ๆ ในหลักภาษาและการใช้ภาษา วัดความรู้การนำไปใช้ การวิเคราะห์
สังเคราะห์ ซึ่งต้องพิจารณาว่านักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียน จำขอเท็จจริง
เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน แต่ไม่ควรวัดแต่ความจำเพียงอย่างเดียว ควร เน้น
ในแง่การใช้ภาษาให้ถูกต้องควย กวรวัดการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ การวัด
ความสามารถในคำ การคิดหาเหตุผล ความคิดเชิงสร้างสรรค์ การฟัง
ความสามารถในการอ่าน และการเขียน

ซึ่งครูอาจทำได้โดยการสังเกต หรือโดยการให้ปฏิบัติ ส่วนการวัดค่านักบุคคล
ในวิชาภาษาไทยแสดงออกในรูปความสนใจในวิชาที่เรียน กิจกรรมที่ทำ
แสดงออกเป็นความพอใจ การยอมรับคุณค่าการวัดทัศนคติทำไต่โดยยาก การวัด-
ผลจึงนิยมใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ พิจารณาจากผลงานที่ทำ การอภิปราย
แสดงความคิดเห็น และทำข้อสอบ

* การวัดและประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้น กลุ่มโรงเรียนมี
บทบาทมาก ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ตามระเบียบกระทรวง-
ศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2524 กล่าวถึงบทบาทของกลุ่มโรงเรียนในการประเมินผล ไว้ใน
หมวด 1 ว่าด้วยหลักในการประเมินผลการเรียนว่า " ให้สถานศึกษามีหน้าที่ประ-
เมินผลการเรียน โดยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียน " และกล่าวถึงลักษณะ
การประเมินผลตามหลักสูตรไว้ในหมวดเดียวกันนี้ว่า " ให้ประเมินผลการเรียน
เป็นรายวิชา ตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละรายวิชา และ ให้ประเมินผลทั้งใน
ระหว่างเรียน และปลายภาคเรียน " ในหมวดที่ 2 ได้กล่าวถึง วิธีการประ-
เมินผล ซึ่งกลุ่มโรงเรียนต้องเกี่ยวข้อง ดังนี้

การประเมินผลเพื่อตัดสินการเรียนเป็นรายวิชา ให้นำผลการประเมินผล
ระหว่างภาคเรียนรวมกับผลการประเมินปลายภาคเรียนตามอัตราส่วนที่กลุ่ม
โรงเรียนกำหนด ทั้งนี้กลุ่มโรงเรียนจะต้องกำหนดอัตราส่วนดังกล่าวไว้เป็น
หลักฐาน

ในคำอธิบายระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการ-
เรียนตามหลักสูตร พุทธศักราช 2524 เกี่ยวกับสิ่งที่กลุ่มโรงเรียนต้องกระทำ
เกี่ยวกับการประเมินผล ดังนี้

การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียนนั้น กลุ่มโรงเรียน
ควรจะมีคณะกรรมการประชุมตกลงร่วมกัน และเมื่อมีข้อตกลงใจแล้ว ควรจัดทำเป็น
ลายลักษณ์อักษร และประกาศให้สมาชิกถือปฏิบัติตาม พร้อมทั้งโรงเรียนจะต้อง
รายงานผลการปฏิบัติงานในกลุ่มโรงเรียนทราบเป็นระยะ ๆ สิ่งที่กลุ่มโรงเรียน
ต้องจัดทำคือ ฎกำหนดอัตราส่วนของคะแนนระหว่างภาคเรียน และปลาย
ภาคเรียนของแต่ละรายวิชา จัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา

การจัดทำข้อสอบวิชาบังคับร่วมไว้ใช้ในกลุ่ม ส่วนการกำหนดจำนวนครั้งของการสอบเพื่อเก็บคะแนนระหว่างภาค ในกลุ่มโรงเรียนสามารถเลือกปฏิบัติตามความเหมาะสม และความพร้อมของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน

นอกจากการกำหนดอัตราส่วนคะแนน กำหนดจำนวนครั้งในการสอบแล้ว กลุ่มโรงเรียนยังต้องร่วมกันจัดทำในสิ่งที่จะส่งเสริมให้การประเมินผลมีประสิทธิภาพ ซึ่งกล่าวไว้ในแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน (ศษ.) ว่า กลุ่มโรงเรียนร่วมกันจัดทำเครื่องมือที่ใช้วัดจุดประสงค์ด้านต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบ แบบสำรวจรายการ แบบจัดอันดับคุณภาพ แบบสอบถามต่าง ๆ ฯลฯ โดยจัดให้มีศูนย์รวมเพื่อที่จะให้บริการโรงเรียนภายในกลุ่ม ในกรณีที่กลุ่มโรงเรียนต้องการควบคุม และส่งเสริมคุณภาพการศึกษา อาจกำหนดเป็นหลักการไว้ว่า ในการสอบทุกโรงเรียนจะต้องใช้ข้อสอบของกลุ่ม แต่จะใช้ก็เปอร์เซ็นต์ ก็ครั้ง และวิชาใดบางเป็นข้อตกลงของกลุ่ม

การวัดผลและประเมินผลวิชาภาษาไทยของกลุ่มโรงเรียน จึงต้องมีการประชุมตกลงกันในเรื่องอัตราส่วนคะแนน การจัดทำข้อสอบร่วมในรายวิชาบังคับต่าง ๆ กำหนดจำนวนครั้งการใช้ข้อสอบ การวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อจัดทำเป็นคลังข้อสอบวิชาภาษาไทย ที่จะให้บริการแก่โรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม นอกจากนี้ กลุ่มโรงเรียนยังสามารถจัดบริการค่านการอบรม เรื่องการประเมินผลการเรียนให้ครูได้รับทราบโดยสม่ำเสมอ เพราะครูภาษาไทยจำนวนไม่น้อยยังขาดความรู้ความชำนาญในด้านการประเมินผล ดังที่ จุไรรัตน์ หนั่นพงษ์สถาพร (2515 : 150) วิจัยเรื่อง การติดตามผลการนิเทศการศึกษา สายวิชาภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความต้องการที่จะให้ศึกษานิเทศก์ แนะนำเทคนิคการสร้างข้อสอบแบบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย และให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด และแนะนำวิธีวิเคราะห์ประสิทธิภาพของข้อสอบที่ใช้แต่ละครั้ง รวมทั้งช่วยเหลือตลอดจนชี้แจงให้ครูเข้าใจในกระบวนการวัดผล

นอกจากจัดอบรมครูแล้ว สิ่งที่สำคัญที่กลุ่มโรงเรียนต้องจัดทำคือ ร่วมกันจัดทำคลังข้อสอบ หรือคลังเครื่องมือวัดผล เพื่อบริการครูภาษาไทย และเพื่อความคุม

มาตรฐานของโรงเรียนในกลุ่ม เพราะในกรณีจะจัดให้คุณภาพของการศึกษาได้มาตรฐานนั้น นอกจากกลุ่มโรงเรียนจะต้องช่วยกัน ในการพิจารณาปรับปรุงแผนการเรียน สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมแล้ว โรงเรียนต้องมีวิธีการประเมินผลการเรียนที่ดี มีเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพด้วย แต่เรามักพบว่าครูภาษาไทยไม่มีความชำนาญในการสร้างข้อสอบที่ดีพอ เห็นได้จากการวิจัยของ ปองจิต อ่อนเฒ่า (2521 : จ) เรื่องปัญหาการวัดผล และประเมินผลการเรียน การสอนวิชาภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ปัญหาที่ครูภาษาไทยประสบในด้านการวัด และประเมินผล คือ ครูไม่ชำนาญในการสร้างข้อสอบชนิดต่าง ๆ มีปัญหาคำนวณเวลาในการสร้างข้อสอบ และครูต้องการให้จัดตั้งคลังข้อสอบไว้เป็นแหล่งกลางให้ครูได้ยืมใช้มากที่สุด ต้องการให้จัดหาอุปกรณ์ และคู่มือการวัดผลให้เพียงพอ ดังนั้นการจัดทำคลังข้อสอบวิชาภาษาไทย จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่กลุ่มโรงเรียนต้องจัดทำ

คลังข้อสอบหรือคลังเครื่องมือวัดผล เป็นการรวบรวมข้อสอบ แบบสำรวจรายการ แบบจัดอันดับคุณภาพ แบบสอบถามต่าง ๆ ที่ไต่ถามการวิเคราะห์ แล้วนำมาจัดไว้อย่างเป็นระบบ แบ่งเป็นหมวดหมู่ สะดวกแก่การนำไปใช้ สมศักดิ์สินธุระเวชญ์ (2525 : 44) กล่าวถึง การจัดตั้งคลังเครื่องมือวัดผลของกลุ่มโรงเรียนว่า

คลังเครื่องมือวัดผลของกลุ่มโรงเรียนนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีเครื่องมือที่ดีที่มีคุณภาพไว้บริการโรงเรียนภายในกลุ่ม เพื่อให้ครูได้เฉลี่ยความรู้ความสามารถโดยร่วมกันจัดทำ และนำไปใช้ และถือเป็นมาตรการหนึ่งในการที่จะทำให้โรงเรียนภายในกลุ่มมีคุณภาพใกล้เคียงกัน เป็นการประหยัดแรงงานเวลา และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และเพื่อให้โรงเรียนภายในกลุ่มได้ใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนภายในกลุ่มของตน และใช้เป็นศูนย์กลางที่รวบรวม และเพิ่มพูนข้อสอบให้มีปริมาณและคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

คลังข้อสอบจึงเป็นแหล่งที่จะช่วยคลี่คลาย ปัญหา ด้านการวัดและประเมินผล แก่ครูภาษาไทยในการสร้างเครื่องมือวัดผล เพราะการสร้างข้อสอบที่มีคุณภาพคือ

นั้นทำยาก การไขข้อสอบจากคลังข้อสอบของกลุ่มโรงเรียนจะช่วยให้นักครูทราบระดับความสามารถของนักเรียน และการสอนของตนเพื่อจะได้หาทางปรับปรุงแก้ไข จะเห็นได้ว่ากลุ่มโรงเรียนเป็นแกนสำคัญในการวัดและประเมินผลโดยตลอด เริ่มจาก การร่วมกันจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ และทำแผนการสอนร่วมกันแต่ละรายวิชา จัดประชุมอบรมเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลให้ถูกต้อง และทันสมัยทันเหตุการณ์ การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลว่า อัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนตลอดจนจำนวนครั้งในการสอบ การสร้างข้อสอบรวม และวิเคราะห์ข้อสอบที่ไขร่วมกัน เพื่อจัดทำเป็นคลังข้อสอบของกลุ่ม จึงเห็นได้ว่ากลุ่มโรงเรียนมีบทบาทในการพัฒนาการเรียนการสอนตั้งแต่เริ่มจนจบกระบวนการงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา และการเรียนการสอนภาษาไทย

เนื่องจากกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (กลุ่มกรมวิชาการ) ได้เริ่มดำเนินงานมาเมื่อปี 2519 และ 2522 ตามลำดับซึ่งมีงานวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนน้อย งานวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องกลุ่มโรงเรียนในต่างประเทศยังไม่มี จึงขอกล่าวถึงเฉพาะงานวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนในประเทศเท่านั้น

ในปี พ.ศ. 2520 ชูชาติ ทรัพย์มาก ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานค่านวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชากรกลุ่ม ครูใหญ่ และครู เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังในการบริหารงานค่านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม ตามประธานกลุ่มโรงเรียน ครูใหญ่ และครูประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง จำนวน 320 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวัง โดยใช้ค่า ไคสแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีความสิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่

เป็นจริงในการบริหารงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนไม่แตกต่างกัน คือเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในการบริหารงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนไม่แตกต่างกัน คือส่วนใหญ่เห็นว่ากลุ่มโรงเรียนควรปฏิบัติงานด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้นทุกด้าน และกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ต้องการให้กลุ่มโรงเรียนปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความต้องการ คือ ด้านหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การศึกษา การนิเทศการศึกษา และกิจกรรมทางวิชาการ

ปี พ.ศ. 2523 อุไร ชูติเนตร ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลาง 7 ด้าน คือ การวางแผน การมอบหมายงาน การประสานงาน การร่วมมือ การรายงาน การติดตามและประเมินผลงาน การงบประมาณ และศึกษาปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น คือ แบบสอบถาม 1 ชุด ตามกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย คือ กรรมการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา รวมทั้งหมด 412 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่า กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การมอบหมายงานและความร่วมมือ และปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยในเรื่อง การวางแผน การประสานงาน การรายงาน การติดตามและประเมินผลงาน และการงบประมาณ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน นั้นพบว่า ในด้านการวางแผนงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลาง มักไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ และนโยบายไว้อย่างชัดเจน และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ บุคลากรที่ทำงานของกลุ่มโรงเรียนต่างมีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานประจำอยู่เต็มมือ ทำให้เกิดปัญหาปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายไม่ได้เต็มที่ และเนื่องจากโรงเรียนซึ่งสังกัดกลุ่มเดียวกันอยู่กระจัดกระจายและห่างไกลทำให้การติดต่อ

ประสานงานไม่สะดวก ครูชาคนุญย์สัมพันธ์จึงไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ชาติ อัครากำลังเจ้าหน้าที่และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ จึงทำให้การรายงาน การติดตามและประเมินผลนั้น เป็นไปโดยล่าช้าและขาดหลักเกณฑ์ งบประมาณ ที่ได้รับไม่เพียงพอ

ในปี พ.ศ. 2524 สุกสวาท พลานันท์กุลธร ทำวิจัยเรื่อง การจัดการ นิเทศภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน และครู โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับแนวการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตชั้นในและเขตชั้นนอก และเพื่อเสนอแนวปฏิบัติ ในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นคือ แบบสอบถาม 1 ชุด ตามกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน และครูโรงเรียนประถม ศึกษาในเขตชั้นในและเขตชั้นนอก จำนวน 619 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าความ คิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร และครูส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกัน และอยู่ในระดับ เห็นด้วยในค่านงานนิเทศการศึกษาภายในกลุ่ม ทั้งในค่านผู้ที่ควรปฏิบัติงาน กิจกรรม หลักในการนิเทศและกิจกรรมประกอบ กลุ่มตัวอย่างในเขตชั้นใน และเขตชั้นนอก มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในเรื่องงานนิเทศการศึกษา 5 ค่านคือ งานค่านหลักสูตร ค่านบริการอำนวยความสะดวก และการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ งานค่าน การพัฒนาบุคลากร งานค่านความสัมพันธ์กับชุมชน และงานค่านการประเมินผล สำหรับผู้ที่ควรปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความ คิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 6 ข้อ คือ การจัดศูนย์บริการค่านครุภัณฑ์ของ กลุ่มโรงเรียน การจัดศูนย์วิชาการของกลุ่มโรงเรียน การจัดหาเอกสารหลักสูตร ให้ครูได้ศึกษาอย่างทั่วถึง การจัดหาวัสดุเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูในการทำสื่อ การเรียนการสอนขึ้นใจเอง การคัดเลือกครูเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ที่สถาบันต่าง ๆ จัดขึ้น และการจัดนิทรรศการประจำปี ความคิดเห็น

ในเรื่องกิจกรรมหลักในการนิเทศการศึกษาที่ควรจัดขึ้นในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เห็นแตกต่างกัน 3 ข้อ คือ การจัดทำ กำหนดการสอนเพื่อใช้ร่วมกันภายในกลุ่มโรงเรียน การจัดทำสื่อการเรียนการสอน ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ภายในกลุ่มและการออกเอกสาร หรือสิ่งพิมพ์ของกลุ่ม โรงเรียนไปยังครู และผู้ปกครอง ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมประกอบ ที่ควร จัดขึ้นในกลุ่มโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ มีแตก- ต่างกัน 3 ข้อ คือ การจัดห้องสมุดของกลุ่มโรงเรียน การจัดทำคลังข้อสอบของ กลุ่มโรงเรียน การติดตามประเมินผลและวิเคราะห์ผลการสอนของครู ส่วนค่าน ัปัญหาในการจัดการนิเทศการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วน- ใหญ่ และมีความเห็นเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน คือ เห็นว่าแนวปฏิบัติ ในการจัดการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตชั้นในและ เขต ชั้นนอก สามารถจัดในลักษณะเดียวกันได้

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย ซึ่งแสดง ให้เห็นว่า กลุ่มโรงเรียนควรมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา มีผู้วิจัยดำเนินการเรียนการสอนภาษาไทยในค่านต่าง ๆ เช่น การใช้หลักสูตรภา- ษาไทย การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งพบว่ามีปัญหาอยู่หลาย ประการที่กลุ่มต้องร่วมกันแก้ไขปัญห โดยจัดระบบการนิเทศขึ้นภายในกลุ่มโรงเรียน เช่น ในปี พ.ศ.2515 จุไรรัตน์ หมั่นพงษ์สถาพร ได้ทำการวิจัยเรื่อง " การ ติดตามผลการนิเทศการศึกษา สายวิชาภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา " โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความช่วยเหลือที่ครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมแบบ ประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญได้รับและต้องการจากศึกษานิเทศก์ ศึกษาความสำเร็จของครูภายหลังจากได้รับการนิเทศการศึกษาแล้ว และหาความ สัมพันธ์ระหว่างความช่วยเหลือที่ครูได้รับจากศึกษานิเทศก์ กับความสำเร็จของครู หลังจากได้รับการนิเทศการศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการนิเทศการศึกษา

สายภาษาไทย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม ถามครูภาษาไทยที่เคยได้รับการนิเทศ การศึกษาจากศึกษานิเทศก์สายภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมสายสามัญ จำนวน 155 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูภาษาไทยทั้งในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ในระดับน้อย ครูภาษาไทยมีความต้องการความช่วยเหลือในระดับมาก ความช่วยเหลือที่ครูต้องการในอันดับสูงสุด คือ การจัดทำเอกสารประกอบการสอนให้ครู การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดหาหนังสือเรียนเกี่ยวกับภาษาไทยไว้ในห้องสมุด การสาธิตการใช้อุปกรณ์การสอน การสร้างข้อสอบแบบต่าง ๆ ความช่วยเหลือที่ครูได้รับไม่สัมพันธ์กับความสำเร็จของครู ศึกษานิเทศก์มีปัญหาและอุปสรรคในการนิเทศการศึกษา คือ มาปฏิบัติงานน้อยครั้ง ระยะเวลาในการนิเทศสั้น การจัดอบรมมีน้อยครั้ง สถานที่จำกัด จำนวนศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอ

หลังจากนั้นต่อมา ได้มีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาสายภาษาไทย คือ ตติยา โสรจสุชะโต (2523) ได้ทำการวิจัยเรื่อง " ความต้องการการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยของอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครู " โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศของครูภาษาไทย ปริมาณการนิเทศซึ่งครูได้รับ และเปรียบเทียบการนิเทศซึ่งครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ต้องการและที่ได้รับ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม 1 ชุด ถามครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ของรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 174 คน จาก 20 โรงเรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า การนิเทศที่ครูภาษาไทยได้รับอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด แต่การนิเทศที่ครูต้องการอยู่ในระดับมากเกือบทั้งหมด ครูภาษาไทยต้องการการนิเทศสูงสุดในด้าน คู่มือครู ชี้แจงความหมายของจุดประสงค์ทั่วไป การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม การจัดหาคู่มือหนังสือวิชาภาษาไทย เอกสารและหนังสือเกี่ยวกับเทคนิคการสอน การออกข้อสอบ งบประมาณในการจัดกิจกรรม

นอกจากครูภาษาไทยมีปัญหาในด้านการนิเทศที่ได้รับจากศึกษานิเทศก์น้อยแล้ว การใช้หลักสูตรใหม่ก็สร้างปัญหาแก่ครูภาษาไทยหลาย ๆ ด้าน ซึ่งได้มีผู้สนใจทำการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร ดังนี้คือ ในปี 2518 อภิวัฒน์ ปรีชาประศาสน์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง " ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 หมวดวิชาภาษาไทย " โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างและเจตนารมณ์ ของหลักสูตรหมวดวิชาภาษาไทย ความคิดเห็นของครูสอนภาษาไทย ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามใช้กับผู้บริหาร 68 คน ครูภาษาไทย 110 คน ศึกษานิเทศก์ฝ่ายภาษาไทย 12 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 200 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครูภาษาไทย ศึกษานิเทศก์ และนักเรียน มีความเห็นถึงความมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตร เหมาะสมในระดับปานกลาง มีบางประการต้องแก้ไขปรับปรุงให้ทันสมัย ต้องการครูภาษาไทยที่มีความสามารถ มีวิธีสอนใหม่ ๆ ต้องการอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ และแบบเรียนที่ทันสมัย มีมาตรฐาน และต้องการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร

และหลังจากนี้ต่อมาได้มีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 หมวดวิชาภาษาไทย คือ สุชาติ วงศ์สุวรรณ (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง " ความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทย และผู้บริหารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น " โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทย และผู้บริหารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม 2 ชุด ใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหาร 145 คน และครูภาษาไทย 141 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารและครูภาษาไทยเห็นสอดคล้องกันว่า หลักสูตรภาษาไทยมีความเหมาะสมในด้านจุดประสงค์ เนื้อหา และจุดมุ่งหมายมีความสอดคล้องกัน ผู้บริหารและครูเห็นด้วยกับการสอนภาษาไทยแบบสัมพันธ์ทักษะ สิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับครูในระดับมาก คือ การ

การสร้างเครื่องมือวัดผลให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ แต่ละรายวิชา

นอกจากเรื่องหลักสูตรแล้ว สื่อการสอนและโสตทัศนูปกรณ์ต่างก็เป็นสิ่ง
ที่ช่วยให้การใช้หลักสูตรการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ
อิทธิพล ราสีเกรียงไกร ได้ศึกษาเรื่อง " การศึกษาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนวัสดุ-
ประกอบการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดนครหลวงกรุงเทพธนบุรี "
ในปี พ.ศ.2515 ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างจากครูโรงเรียนรัฐบาลใน ส่วนกลาง
จำนวน 35 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า แหล่งที่มาของโสตทัศนวัสดุที่ครูใช้ประกอบ
การสอนส่วนใหญ่ครู เป็นผู้จัดหาเองมากที่สุด ปัญหาและอุปสรรคของครูคือ ครู
ไม่มีเวลาในการผลิตอุปกรณ์ ขาดความรู้ทักษะในการผลิตสื่อ ขาดเครื่องมือใน
การผลิต จำนวนโสตทัศนวัสดุของโรงเรียนมีน้อย และสื่อที่มีไม่เหมาะสม สถานที่
ไม่อำนวยในการใช้โสตทัศนวัสดุ ครูมีความต้องการรู้วิธีผลิตโสตทัศนวัสดุมาก

ได้มีผู้สนใจศึกษาวิจัยเรื่องสื่อการสอนอีกผู้หนึ่งได้แก่ บุชรินทร์ พ้ารัมย์ชาว
(2521) ได้วิจัยเรื่อง " การใช้สื่อการสอนในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยม-
ศึกษา ของโรงเรียนราษฎร์ ในกรุงเทพมหานคร " โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
สภาพการใช้สื่อการสอน วิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ความต้องการในการใช้สื่อ
การสอน ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อการสอน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม
1 ฉบับ ถามผู้บริหารและครูภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนราษฎร์
ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 โรงเรียน จำนวน 300 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า
ครูมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อการสอนคือ ครูไม่ทราบแหล่งบริการสื่อการสอน
ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อขอยืมสื่อการสอน
จากนอกโรงเรียน ไม่มีเวลาและไม่เพียงพอส่วนตัวในการจัดซื้อ โรงเรียน
มีสื่อจำนวนจำกัดและไม่สอดคล้องกับเนื้อหา สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการ
ใช้สื่อ ครูภาษาไทยมีความต้องการที่จะได้รับการอบรมในการใช้สื่อการสอน และ
ต้องการให้จัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับบริการให้คำแนะนำ และยืมสื่อการสอนไป
ใช้มากที่สุด

ในปีต่อมา มนัส บุญประกอบ ได้ศึกษาเรื่อง " โครงการจัดตั้งศูนย์ สื่อการศึกษาแบบคอนซอเทียม สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 1 " โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ สํารวจสภาพของการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ปัญหาการใช้ สํารวจ ความต้องการและความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 ก. และเสนอแนะโครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาแบบคอนซอเทียม สำหรับกลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม 3 ชุด ใ้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ผู้บริหาร 5 คน อาจารย์ 147 คน และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา 5 คน รวมเป็น กลุ่มตัวอย่าง 157 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า สภาพภาพของสื่อการสอนในโรงเรียน มัธยมศึกษากลุ่ม 1 ก. ส่วนมากมีสภาพที่จำนวนปานกลาง โสตทัศนูปกรณ์ส่วนมาก ใ้แก่ เครื่องขยายเสียง และเครื่องบันทึกเสียง ปัญหาการใช้โสตทัศนูปกรณ์พบว่า ขาดแคลนงบประมาณในการจัดหา ปัญหาการให้บริการเนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่ เพียงพอเป็นปัญหามาก อาจารย์ส่วนใหญ่รู้จักสื่อการสอนแต่ไม่ใช้ เพราะไม่มีอุปกรณ์ ชนิดนั้น กลุ่มตัวอย่างประชากร เห็นพ้องกันว่าควร จัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาแบบคอนซอ- เทียม และต้องการให้ตั้งรวมอยู่ในโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง ซึ่งควรรวมเป็น หน่วยงานที่ขึ้นอยู่กับศูนย์บริการทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน

นอกจากการผลิตและใช้สื่อการสอนแล้ว ครูภาษาไทยยังมีปัญหาในคํา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ซึ่งต้องการคําแนะนํา และความช่วย- เหลือในการจัดกิจกรรมภาษาไทย เพื่อเสริมการเรียนการสอนภาษาไทยให้ประสบ ความสำเร็จ สมลักษณ์ สุกหอม (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่อง " โปรแกรมการ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา " โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์สภาพการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ในคําความมุ่งหมาย วิธีการจัด การเข้าร่วมกิจกรรม ประเภทกิจกรรมที่จัดและ ประโยชน์ การประเมินผล ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยสร้างแบบ- สอบถามอาจารย์ภาษาไทย 96 คน นักเรียน 400 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรมเนื่องจากนักเรียนไม่เข้าใจ ไม่สนใจ และไม่เห็นความ

สำคัญของการจัดกิจกรรม อาจารย์บางส่วนไม่ให้ความช่วยเหลือ ขาดงบประมาณ เวลา และอุปกรณ์ อาจารย์และนักเรียนเห็นว่าต้องปรับปรุงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น

การประเมินผลการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญ ในการเรียนการสอน ภาษาไทย อันจะทำให้ผู้สอนสามารถปรับปรุงการสอนของตน การวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา เป็นปัญหาต่อครูภาษาไทย ซึ่งครูภาษาไทยต้องการความช่วยเหลือมาก ได้มีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผล ในวิชา ภาษาไทยคือ ปองจิต อ่อนเฒ่า (2522) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง " ปัญหาการวัด และประเมินผลการสอนการ เรียนวิชาภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย " โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน การสอนวิชาภาษาไทยที่ครูประสบอยู่ และศึกษาความต้องการของครูภาษาไทยใน ด้านความช่วยเหลือในการวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม ตามครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 142 คน และนักเรียน จำนวน 240 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 24 แห่ง ผลการวิจัยปรากฏว่า ครู ภาษาไทยและนักเรียนเห็นควมมากกับการให้โรงเรียนประเมินผลการเรียนเอง ด้วยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียน ปัญหาการวัดและประเมินผลที่ครูภาษาไทย ประสบคือ ปัญหาเวลานเรียนจำกัดทำให้โอกาสการวัดผลระหว่างภาคเรียนมีน้อย และจัดกิจกรรมในชั้นและสอนไม่ทัน ครูไม่ชำนาญในการสร้างข้อสอบ มีปัญหาคำน เวลาในการสร้างข้อสอบ และเกณฑ์การให้คะแนนของครูที่ต่างกัน ครูภาษาไทย ต้องการให้จัดตั้งคลังข้อสอบไว้เป็นแหล่งกลางให้ครูได้ยืมใช้มากที่สุด และต้องการ ให้จัดหาอุปกรณ์และคู่มือการวัดผลให้เพียงพอ

จากงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยในสถานต่าง ๆ แสดง ให้เห็นว่ากลุ่มโรงเรียนควรมีบทบาทให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในกลุ่มของตนให้ มากขึ้น เพื่อทำให้การเรียนการสอนภาษาไทยมีคุณภาพ